

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
KATEDRA ÚČETNICTVÍ A FINANČÍ

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

DIPLOMOVÁ PRÁCE

„Sociální aspekty zdanění příjmů u vybraného typu domácností“

**Vedoucí práce:
Ing. Jarmila Rybová**

**Autor práce:
Bc. Lenka Tichá**

2012

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Lenka TICHÁ**
Osobní číslo: **E10694**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Sociální aspekty zdanění příjmů u vybraného typu domácností**
Zadávající katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl:

Vývoj daňového zatížení příjmů v důsledku změn zákonů a výše příjmů u vybraného typu domácností, rozdělených podle příjmových skupin, v horizontu pěti let.

Osnova:

1. Základní charakteristiky vybraného typu domácností v ČR.
2. Rozdělení domácností podle příjmových skupin a životního minima.
3. Sociální aspekty zdanění příjmů fyzických osob.
4. Metodika výpočtu daňového zatížení příjmů vybrané domácnosti.
5. Zpracování dat příjmových skupin vybraného typu domácností.
6. Propočet daně z příjmů fyzických osob podle úrovně příjmů v domácnosti.
7. Zhodnocení dopadu daně z příjmů a nároku na sociální transfery podle příjmových skupin domácností.
8. Závěr.
9. Seznam literatury.
10. Přílohy.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

50 - 60 stran

Forma zpracování diplomové práce:

tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. AMBROŽ, J.: Daňové přiznání fyzických osob. Praha: Vydavatelství Vladimír Vyskočil - KORŠACH, 2009. EAN: 978-80-86296-24-1.
2. JAROŠ, T.: Zdanění příjmů v roce 2011, komplexní průvodce. Praha: GRADA, 2011. ISBN: 978-80-247-3822-2.
3. Odbor analýz a statistik MPSV ČR: Vývoj vybraných ukazatelů životní úrovně v České republice v letech 1993 - 2009. Praha: MPSV ČR, 2010. ISBN: 978-80-7421-018-1.
4. Statistika rodinných účtů 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 Český statistický úřad Praha 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012.
5. VALOUCH, P.: Optimální zdanění fyzických osob: neplaťte víc, než musíte. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN: 978-80-247-1805-7.
6. VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L.: Daňový systém 2008 aneb učebnice daňového práva. Praha: VOX, 2008. ISBN: 978-80-86324-72-2.
7. VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L.: Daňový systém 2010. Praha: VOX, 2010, ISBN: 978-80-86324-86-9.
8. VYHÍBAL, V.: Zdaňování příjmů fyzických osob 2008 - praktický průvodce. Praha: GRADA, 2008. ISBN: 978-80-247-2536-9.
9. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jarmila Rybová

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce:

1. března 2011

Termín odevzdání diplomové práce:

15. dubna 2012

doc. Ing. Ladislav Rofmek, Ph.D.
děkan

L.S.

doc. Ing. Milan Jilek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. března 2011

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 sb. v plném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly, v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice

Tímto bych chtěla poděkovat své vedoucí práce Ing. Jarmile Rybové za konzultace a rady, které mi poskytla.

Abstrakt

Tématem diplomové práce jsou „Sociální aspekty zdanění příjmů vybraného typu domácnosti“.

Cílem práce je zjištění vývoje daňového zatížení příjmů v důsledku změn zákonů a výše příjmů u vybraného typu domácností, rozdělených podle příjmových skupin, v horizontu pěti let.

Práce je rozdělena na dvě části – část teoretickou a praktickou. Teoretická část popisuje základní pojmy týkající se rozdělení rodiny, životního minima a průměrné mzdy. Dále zahrnuje informace o dani z příjmů fyzických osob. Praktická část obsahuje popis vybraného typu domácnosti (rodiny bez dětí ve čtyřech příjmových situacích) a vlastní výpočty daňové povinnosti této rodiny v průběhu pěti let.

Klíčová slova: rodina bez dětí, daň z příjmů fyzických osob, daň ze závislé činnosti, daňová povinnost, sleva na dani

Abstract

Topic of this thesis is „Social aspects of taxation for the selected type of household“.

The aim of this work is to identify development income tax burden as a result of changes in laws and amount of income for the selected type of household, divided by income groups within five years.

The work is divided into two parts – theoretical and practical. The theoretical part describes the basic concepts regarding the division of family, the subsistence minimum and the average wages. Also includes information about the natural person income tax. The practical part includes a description of the selected type of household (family without children in the four income situations) and own calculations of tax liability this family within five years.

Key word: family without children, natural person income tax, tax on employment, tax liability, tax credit

Osnova

Úvod.....	3
1. Základní charakteristiky vybraného typu domácností v ČR.....	5
1.1 Rodina.....	5
1.1.1 Rodinná domácnost.....	5
1.1.2 Nerodinná domácnost.....	7
2. Rozdělení domácností podle příjmových skupin a životního minima.....	8
2.1. Příjmy obyvatelstva.....	8
2.1.1. Mzdy.....	8
2.1.2. Sociální příjmy.....	9
2.2 Rozdělení domácností podle příjmových skupin.....	11
2.2.1 Analýza příjmového rozdělení domácností.....	13
2.3 Životní minimum.....	16
2.4 Minimální mzda.....	17
(Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce).....	18
2.5 Průměrná mzda.....	19
3. Sociální aspekty zdanění příjmů fyzických osob.....	21
3.1 Daň z příjmů fyzických osob za roky 2005 - 2011.....	21
3.1.1. Poplatníci.....	22
3.1.2. Zdaňovací období.....	22
3.1.3. Předmět daně.....	23
3.1.4. Základ daně § 5.....	25
3.1.5. Úprava základu daně.....	33
3.1.6. Nezdánitelné částky základu daně uplatňované za zdaňovací období 2005 až 2010.....	34
3.1.7. Vývoj sazby daně z příjmů fyzických osob.....	39
3.1.8. Slevy na dani.....	41
3.2. Daňové přiznání.....	46
3.2.1. Tiskopis daňového přiznání.....	47
4. Metodika.....	48
4.1. Schéma výpočtu daně z příjmů ze závislé činnosti.....	48
4.1.1 Schéma výpočtu daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005.....	49
4.1.2 Schéma výpočtu daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007.....	50
4.1.3 Schéma výpočtu daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2008-2011.....	51
4.2 Sazby pojistného na sociální a zdravotní pojištění.....	52
5. Popis vybrané domácnosti.....	53
5.1 Typy rodin.....	53
5.2 Příjmové situace rodin.....	54
6. Propočty jednotlivých variant daňové povinnosti.....	55
6.1 Bezdětná rodina, kde žena je nezaměstnaná a muž pobírá příjem ze závislé činnosti.....	55
6.1.1 Minimální příjem manžela, manželka bez zdanitelných příjmů.....	55
6.1.2 Průměrný příjem manžela, manželka bez zdanitelných příjmů.....	57
6.1.3 Vysoký příjem manžela, manželka bez zdanitelných příjmů.....	60

6.2 Rodina bez dětí, kde oba manželé mají příjem ze závislé činnosti. Manželka pobírá příjem z pracovního poměru za dobu 5 měsíců v úhrnu 45 000,- Kč.....	62
6.2.1 Minimální příjem manžela, příjem manželky pevně stanoven	62
6.2.2 Průměrný příjem manžela, příjem manželky stanoven pevnou částkou.....	67
6.2.3 Vysoký příjem manžela, příjem manželky stanoven pevně	69
6.3 Bezdětná rodina, manžel má příjem ze závislé činnosti a manželka je držitelkou průkazu mimořádných výhod 3. stupně (průkazu ZTP/P) a je nezaměstnaná.....	72
6.3.1 Minimální příjem manžela, manželka bez zdanitelných příjmů.....	72
6.3.2 Průměrný příjem manžela, manželka bez zdanitelných příjmů.....	74
6.3.3 Vysoký příjem manžela, manželka bez zdanitelných příjmů	76
6.4 Bezdětní manželé, oba jsou zaměstnaní, mají tedy příjem ze závislé činnosti a funkčních požitků	78
6.4.1 Minimální příjem manžela, příjem manželky v obdobné výši	78
6.4.2 Průměrný příjem manžela, příjem manželky v obdobné výši	82
6.4.3 Vysoký příjem manžela, příjem manželky v obdobné výši.....	87
6.5 Shrnutí.....	91
7. Závěr	94
8. Literární přehled	97
9. Přílohy.....	102

Úvod

Po skončení kalendářního roku nastává období, kdy fyzické osoby, pobírající příjem podrobený dani z příjmů fyzických osob, vypořádávají svou daňovou povinnost. Jedná se o příjmy z podnikání, z jiné samostatně výdělečné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z pronájmu, příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky a ostatní příjmy. Jednotlivé příjmy se zahrnují do dílčích základů daně stanovených různými způsoby, a ze součtu dílčích základů daně se stanoví celkový základ daně poplatníka, po kterém následuje výpočet daňové povinnosti fyzické osoby.

Ve své diplomové práci se budu věnovat zdanění příjmů ze závislé činnosti bezdětné domácnosti v průběhu pěti let, tzn. za roky 2005 – 2009. Během těchto pěti let se zde vyskytla řada změn týkajících se způsobu výpočtu daňové povinnosti.

Cílem práce je zjištění vývoje daňového zatížení příjmů v důsledku změn zákona o daních z příjmů a výše příjmů u vybraného typu domácností, rozdělených podle příjmových skupin, v horizontu pěti let.

Diplomovou práci lze rozdělit na dvě části, na teoretickou a část praktickou. Teoretická část bude rozdělena v několika kapitolách. První bude obsahovat základní charakteristiky rodiny (co je to rodinná domácnost – úplná, neúplná a nerodinná domácnost). Druhá kapitola je zaměřená na rozdělení domácností dle příjmů a životního minima – jsou zde popsány příjmy obyvatelstva, životní minimum, minimální mzda a mzda průměrná.

Třetí kapitola se již zabývá daní z příjmů fyzických osob – základními pojmy, jako jsou poplatníci, zdaňovací období, předmět daně, základ daně, nezdanitelné částky, sazby daně, slevy na dani. Dále jsou zde popsány změny, ke kterým došlo od zdaňovacího období 2005 až do roku 2011.

Čtvrtá kapitola obsahuje techniku stanovení daňové povinnosti poplatníka v průběhu pěti let. Jsou zde zachyceny veškeré změny ve výpočtech. Dále je zde poukázáno na nezdanitelné částky a slevy na dani, které budou v praktické části používány.

Praktická část obsahuje základní metodiku pro výpočet daňové povinnosti – základní informace o vybrané domácnosti a propočty za jednotlivé roky.

Popis vybrané bezdětné domácnosti, její definování do čtyř typů a v různých příjmových situacích uvádí pátá kapitola.

V šesté kapitole jsou propočteny daňové povinnosti všech definovaných typů rodin bez dětí, v různé příjmové situaci v průběhu 5-ti let. Dále je zde shrnutí veškerých výsledků a jejich zhodnocení.

1. Základní charakteristiky vybraného typu domácností v ČR

1.1 Rodina

Nalézt odpovídající definici rodiny je obtížné nejen s ohledem na různé oblasti použití tohoto pojmu, ale i vzhledem k proměnlivým hodnotovým východiskům v závislosti na kulturním a civilizačním prostředí dané společnosti. V jednotlivých vědních odvětvích a jejich partikulárních oborech se proto význam tohoto termínu liší v závislosti na metodologických postupech (které jsou samy o sobě variabilní), oblasti výzkumu a pojmovém ústrojí. Je proto nemožné hovořit o jediném pevném všeobecně přijímaném pojmu rodiny, ale spíše o jednotlivých aspektech a proměnlivých variantách tohoto termínu tak, jak se odrážejí v různých vědních oborech.

(www.mpsv.cz, 26. 12. 2011)

1.1.1 Rodinná domácnost

Za rodinnou domácnost jsou považovány:

- úplné rodiny, které tvoří manželský pár nebo partnerská dvojice druha a družky (tzv. faktické manželství) bez dětí nebo s dětmi, děti jsou buď závislé nebo nezávislé,
- neúplné rodiny - pojem je chápán širší veřejností jako synonymum pro rodiny, ve kterých žije osamělý rodič s dítětem (dětmi) nebo osamělý prarodič s vnoučetem (vnoučaty). Osamělost zde je chápána tak, že neexistuje druhý legální partner rodiče (prarodiče). To znamená, že do této kategorie rodin jsou tak řazeny i nesezdané páry.

(www.mpsv.cz, 26. 12. 2011)

Součástí rodinných domácností mohou být i další jednotlivé osoby, příbuzné i nepříbuzné, které s rodinou bydlí a hospodaří a tvoří samostatnou rodinnou domácnost (např. babička).

(www.mpsv.cz, 26. 12. 2011)

Tabulka č 1. : Bezdětné domácnosti podle pracovní aktivity jejich členů a rozdělení domácností a osob podle příjmových skupin

	Domácnosti s pracujícími členy					
	Celkem	Jednočlenné			dvoučlenné	3 a vícečlenné
		celkem	muž	žena		
Počet domácností	1 472 752	350 536	206 429	142 107	682 440	439 776
Počet osob	3 193 150	350 536	206 429	142 107	1 364 881	1 477 734
Skupiny podle čistého měsíčního příjmu na osobu (Kč)						
podíl domácností ve skupině v %						
do 4000	0,3	0,2	0,0	0,4	0,2	0,8
4001 - 6000	1,3	0,7	0,6	0,9	1,5	1,5
6001 - 8000	3,4	1,5	1,4	1,6	3,9	4,1
8001 - 10000	8,2	4,2	3,8	4,7	7,8	12,0
10001 - 15000	40,0	25,2	22,7	28,9	39,9	52,1
15001 - 20000	26,0	28,6	28,2	29,1	27,5	21,6
20001 - 30000	15,3	28,5	31,1	24,8	13,7	7,2
30001 - 50000	4,4	8,9	10,3	6,8	4,5	0,6
50001 a více	1,1	2,3	2,1	2,8	1,0	0,2
podíl osob ve skupině v %						
do 4000	0,4	0,2	0,0	0,4	0,2	0,7
4001 - 6000	1,5	0,7	0,6	0,9	1,5	1,6
6001 - 8000	3,7	1,5	1,4	1,6	3,9	3,9
8001 - 10000	9,6	4,2	3,8	4,7	7,8	12,6
10001 - 15000	43,8	25,2	22,7	28,9	39,9	51,9
15001 - 20000	24,9	28,6	28,2	29,1	27,5	21,5
20001 - 30000	12,2	28,5	31,1	24,8	13,7	7,0
30001 - 50000	3,2	8,9	10,3	6,8	4,5	0,5
50001 a více	0,8	2,3	2,1	2,8	1,0	0,2

Pramen: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/3012-11>

Tabulka poskytuje přehled o bezdětných domácnostech v členění na domácnosti s pracujícími a bez pracujících členů.

Vývoj úplných rodin

Názor psychologa Jakuba Hučina

Díky společenským změnám došlo i v Česku podle západního vzoru k postupným změnám v reprodukčním chování společnosti. Poklesla sňatečnost, začal se zvyšovat věk partnerů vstupujících do manželství a díky novým možnostem pracovního uplatnění začali mladí manželé odkládat na pozdější dobu i narození prvního dítěte. Ačkoli podle několika sociologických průzkumů ze závěru devadesátých let tento nový trend ve společnosti přijala pouze část mladých lidí, vzbuzuje odkládání sňatku a narození dítěte na pozdější vhodnou dobu, kdy si manželé vybudují určité pracovní postavení, obavy demografů o osud českého národa. Hrozí, že by úroveň bezdětných manželských párů mohla stoupnout až na nebývalých 15 %. Neustálé odkládání narození dítěte může totiž vést až k promeškání vhodné doby, k úplnému odmítnutí a k upřednostnění bezdětného dvoukariérového manželství. Navíc je od určitého věku pro partnery obtížné měnit své zvyky a svůj styl života kvůli narození dítěte a někteří manželé si na prahu středního věku už na takové změny připadají příliš staří.

(www.jakub.hucin.cz, 15. 11. 2011)

1.1.2 Nerodinná domácnost

Za nerodinné domácnosti jsou brány:

- domácnost jednotlivců, tj. osob bydlících v bytě samostatně, nebo jako podnájemník, případně bydlící společně s další domácností, ale hospodařící samostatně
- vícečlenné nerodinné domácnosti, které tvoří dvě nebo více osob a které společně hospodaří a jsou či nejsou v příbuzenském vztahu

(www.mpsv.cz, 26. 12. 2011)

2. Rozdělení domácností podle příjmových skupin a životního minima

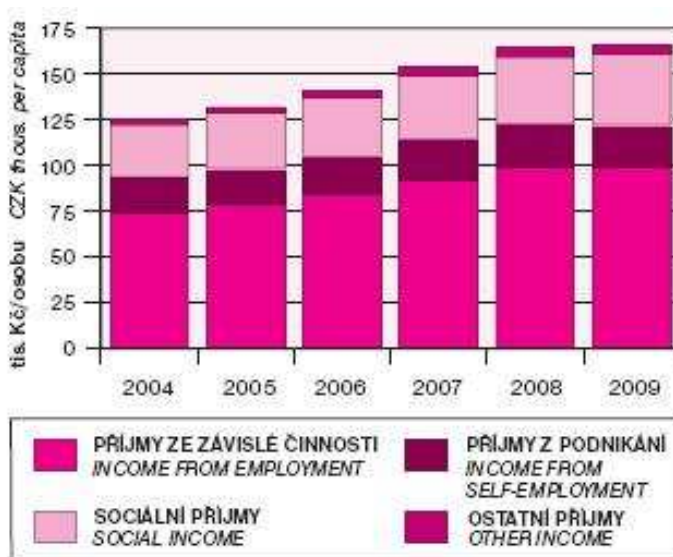
K tomuto tématu se vztahuje tabulka „Domácnosti podle výše čistého peněžního příjmu ve vztahu k životnímu minimu, viz příloha č. 6.

2.1. Příjmy obyvatelstva

Na příjmech obyvatelstva se podílejí nejen mzdy, ale také sociální příjmy a ostatní příjmy (dary, dědictví, výhry).

(www.moodle.vsb.cz, 15. 11. 2011)

Graf č. 1: Hrubé peněžní příjmy domácností

Pramen: [http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/350021CC24/\\$File/gr_09.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/350021CC24/$File/gr_09.pdf)

2.1.1. Mzdy

Základní legislativní rámec mzdového systému v ČR:

- Zákon č. 1/1992 Sb. o mzdě a odměně za pracovní pohotovost a s ním související předpisy – je určen pro podnikatelskou sféru.

- Zákon č. 142/1992 Sb. o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech a další navazující předpisy – je určen pro rozpočtové, příspěvkové organizace, okresní úřady státní správy a obce.

(www.moodle.vsb.cz, 15. 11. 2011)

2.1.2. Sociální příjmy

1) Státní sociální podpora

Ze systému státní sociální podpory jsou poskytovány dávky:

- v závislosti na příjmu rodiny:

- přídavek na dítě
- sociální příplatek
- příspěvek na bydlení.

- bez ohledu na příjem rodiny:

- rodičovský příspěvek
- zaopatřovací příspěvek
- dávky péstounské péče
- porodné
- pohřebné

2) Sociální podpora

V rámci sociální pomoci se poskytují následující dávky:

Dávky opakované:

- dávky k zabezpečení výživy a ostatních základních osobních potřeb a k zajištění nezbytných nákladů na domácnost
- příspěvek na výživu dítěte
- dávka sociální péče v mimořádných případech

- příspěvek při péči o osobu blízkou
- příspěvek na úhradu za užívání bytu nezaopatřeného osiřelého dítěte
- příspěvek na zvýšené životní náklady
- příspěvek na provoz telefonní účastnické stanice
- příspěvek na úhradu užívání bezbariérového bytu a garáže
- příspěvek úplně nebo prakticky nevidomým občanům
- příspěvek na společné stravování.

Dávky jednorázové:

- dávka rodičům nezaopatřených dětí, těhotným ženám a nezaopatřeným dětem
- příspěvek na pořízení základního vybavení dítěte
- příspěvek při uzavření manželství
- příspěvek na rekreaci dětí důchodce
- dávka starým a postiženým občanům na úhradu mimořádných nutných nákladů
- příspěvek na opatření zvláštních pomůcek
- příspěvek na úpravu bytu
- příspěvek na zakoupení nebo celkovou opravu motorového vozidla
- příspěvek na zvláštní úpravu motorového vozidla
- příspěvek na individuální dopravu
- příspěvek na rekreaci a lázeňskou péči
- příspěvek na zřízení a změnu připojení telefonní účastnické stanice
- příspěvek občanům, kteří se přechodně ocitli v mimořádně obtížných poměrech z důvodu živelní pohromy či požáru
- příspěvek občanům společensky nepřizpůsobivým.

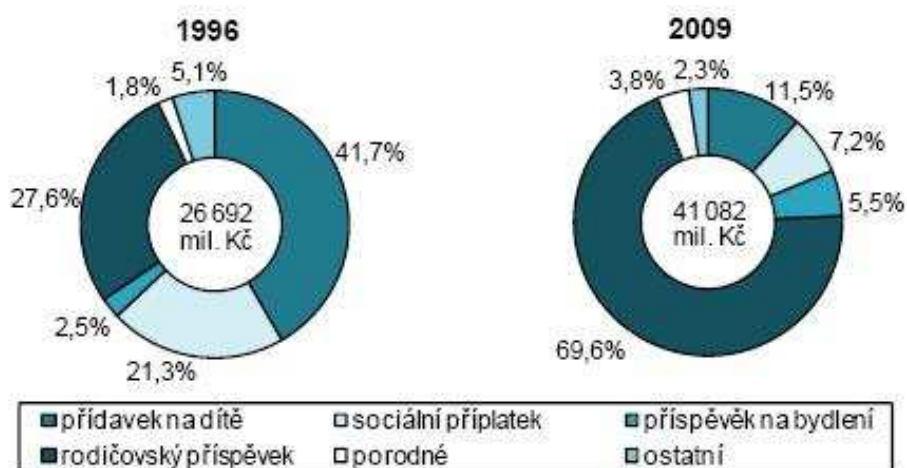
3) Sociální pojištění

Sociální pojištění je součástí státního systému sociálního zabezpečení. *Zahrnuje:*

- nemocenské pojištění
- pojištění nezaměstnanosti,
- důchodové pojištění.

(www.moodle.vsb.cz, 15. 11. 2011)

Graf č. 2: Dávky státní sociální podpory

Pramen: [http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/780046A84E/\\$File/142011.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/780046A84E/$File/142011.pdf)

2.2 Rozdělení domácností podle příjmových skupin

Je samozřejmé, že se setkáváme s příjmovou diferenciací domácností. Domácnosti dělíme do skupin podle výše čistých příjmů na osobu; zde pracujeme s rozdělením do deseti skupin (tzv. decilů), čili v každé příjmové skupině se nachází 10% domácností.

(www.czso.cz, 26.12. 2011)

Domácnosti dělíme:

- Rozdělení domácností podle hrubého příjmu na domácnost
- Rozdělení domácností podle hrubého příjmu na osobu
- Rozdělení domácností podle čistého příjmu na domácnost

Tabulka č. 2: Roční růst/pokles příjmů domácností

	2001–2006	2007	2008	2009	2010
Chudí	1,1 %	7,7 %	-0,2 %	2,9 %	0,5 %
Střední vrstva	3,2 %	5,2 %	0,8 %	3,3 %	2,0 %
Bohatí	4,5 %	4,6 %	7,2 %	0,4 %	-0,1 %

Pramen: rodinné účty ČSÚ

Poznámka: Data jsou uvedena po odečtení inflace. Za „chudé“ je označen první příjmový decil, za „střední vrstvu“ pátý příjmový decil a za „bohaté“ desátý příjmový decil.

(www.penize.cz, 26. 12. 2011)

Tabulka č. 3: Roční růst čistých příjmů průměrného občana

Období	Hodnota
2001–2007	1,2 %
2007–2008	-5,4 %
2008–2010	-2,6 %

Pramen: rodinné účty ČSÚ

Tabulka č. 4: Domácnosti podle decilového rozdělení čistých peněžních příjmů na osobu 2010 – decil 1-5

		Čisté peněžní příjmy				
		nejnižších 10 %	druhých 10 %	třetích 10 %	čtvrtých 10 %	pátých 10 %
Počet domácností	absol.	415 372	415 012	414 785	415 222	414 846
	v %	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Počet členů domácností	absol.	1 428 296	1 353 803	1 091 352	983 594	937 950
	v %	13,7	13,0	10,5	9,5	9,0
Průměrný počet na domácnost:						
členů		3,44	3,26	2,63	2,37	2,26
pracujících		0,88	1,19	0,86	0,76	0,81
nezaopatřených dětí		1,48	1,24	0,64	0,43	0,38
nezaměstnaných		0,57	0,22	0,11	0,09	0,07
nepracujících důchodců		0,20	0,38	0,90	1,01	0,92
ostatních členů		0,31	0,23	0,12	0,08	0,08
spotřebních jednotek	OECD	2,51	2,42	2,07	1,91	1,84

	EU	2,03	1,97	1,74	1,64	1,59
Přehled příjmů za rok 2009 (Kč)						
Hrubé peněžní příjmy		65 130	101 333	117 818	128 845	141 765
příjmy ze závislé činnosti		33 836	66 019	60 666	62 298	69 366

Pramen: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/3012-11>

Tabulka č. 5: Domácnosti podle decilového rozdělení čistých peněžních příjmů na osobu 2010 – decil 6-10

		Čisté peněžní příjmy				
		šestých 10 %	sedmých 10 %	osmých 10 %	devátých 10 %	nejvyšších 10 %
Počet domácností	absol.	414 676	414 968	414 865	415 512	414 408
	v %	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Počet členů domácností	absol.	931 313	955 767	961 147	933 328	826 285
	v %	9,0	9,2	9,2	9,0	7,9
Průměrný počet na domácnost:						
členů		2,25	2,30	2,32	2,25	1,99
pracujících		0,95	1,21	1,42	1,59	1,54
nezaopatřených dětí		0,30	0,35	0,28	0,28	0,24
nezaměstnaných		0,07	0,07	0,05	0,02	0,02
nepracujících důchodců		0,86	0,63	0,52	0,30	0,13
ostatních členů		0,07	0,04	0,05	0,06	0,06
spotřebních jednotek	OECD	1,84	1,88	1,89	1,84	1,67
	EU	1,59	1,62	1,63	1,59	1,47
Přehled příjmů za rok 2009 (Kč)						
Hrubé peněžní příjmy		155 973	178 091	206 302	254 714	433 016
příjmy ze závislé činnosti		81 264	112 102	137 063	179 137	264 404

Pramen: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/3012-11>

2.2.1 Analýza příjmového rozdělení domácností

Analýza čerpala z dat let 2005 a 2006.

Rozdělení domácností podle hrubého příjmu na domácnost. Podle výsledků šetření byl průměrný příjem domácností nacházejících se v desátém, nejvyšším decilu *3,9krát větší* než příjem domácností v prvním decilu. Mezi 2. až 6. decilem byl však rozdíl relativně malý.

Meziročně se rozdíl snížil; ze šetření za rok 2004 vyplývá, že příjem na domácnost v 10.decilu byl tehdy 4,5krát větší než v prvním. Přispěly k tomu tyto příznivé vlivy: růst pracovních příjmů a důchodů, významné snížení nezaměstnanosti a dílčí změny ve státní sociální podpoře.

Rozdělení domácností podle hrubého příjmu na osobu. Podstatně větší byla diference v příjmu na člena domácnosti. V desátém decilu činil 7,2násobek příjmu v 1. decilu, přičemž příjem ve 3. decilu byl dvojnásobkem prvního, pak byly rozdíly relativně malé a opět se výrazně zvýšily v posledních decilech.

Rozdělení domácností podle čistého příjmu na osobu. Budeme-li sledovat *čisté* příjmy (tj. příjmy po odečtu daně z příjmu a sociálního pojištění) a sociální příjmy, obraz rozdělení domácností podle příjmu na osobu se logicky poněkud změnil. Celkový *čistý* příjem na osobu mezi skupinami domácností (decily) samozřejmě také rostl, ale rozdíly byly. Od 6. decilu rostl čistý příjem na osobu podstatně pomaleji než hrubý.

Nicméně úroveň příjmu na osobu v desátém decilu byla pětkrát vyšší než v 1. decilu. (Proti předchozímu roku došlo k mírnému zmenšení tohoto násobku díky vyššímu tempu růstu příjmů v prvním decilu než v desátém.) Ačkoliv tyto rozdíly mezi hrubými a čistými příjmy nemohly krýt sociální výdaje, nezanedbatelným způsobem modifikovaly příjmové rozdělení domácností; diference domácností podle čistého příjmu byla menší, jak vyplývá z níže uvedené tabulky.

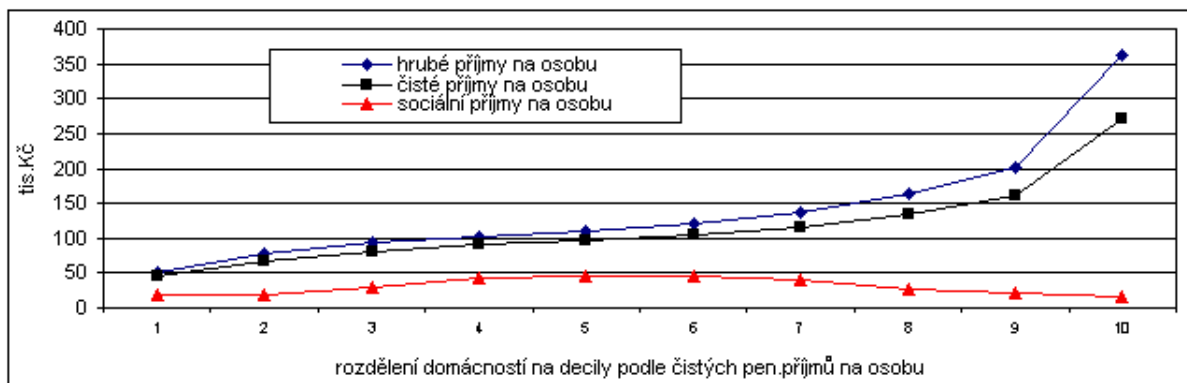
(www.czso.cz, 26.12. 2011)

Tabulka č. 6: Mezidecilové rozdíly v úrovni příjmů na osobu (Kč) (srovnání let 2006 a 2005)

Rozdíl mezi decily	Hrubé příjmy	Úhrnné čisté příjmy	Rozdíl
2. – 1.	27 384	21 910	5 474
3. – 2.	15 892	9 388	1 777
4. – 3.	8 736	9 388	- 652
5. – 4.	8 377	7 142	1 235
6. – 5.	9 893	8 160	1 733
7. – 6.	17 273	10 652	6 621
8. – 7.	25 763	17 111	8 652
9. – 8.	38 753	27 197	11 034
10. – 9.	160 546	111 760	48 786

Pramen: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta02192008.doc>

Graf č. 3: Rozdělení domácností a struktura příjmů na osobu

Pramen: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta02192008.doc>

2.3 Životní minimum

Životní minimum je společensky uznanou minimální hranicí příjmu, pod níž nastává stav hmotné nouze. Konkrétně vymezuje výši nezbytných finančních prostředků pro domácnost nebo jednotlivce potřebných k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb. Nezbytné náklady na bydlení se do něj nezahrnují.

Největší význam má životní minimum v systému dávek státní sociální podpory. Zde je využíváno při zjišťování nároku na některé dávky a pro výpočet většiny dávek státní sociální podpory. Životní minimum je dále využíváno hlavně v systému hmotného zabezpečení uchazečů o zaměstnání, pro stanovení maximálního výdělku v souběhu se starobním důchodem, při stanovení alimentálních povinností atd.

Životní minimum plní rozhodující úlohu při posuzování hmotné nouze i jako sociálně-ochranná veličina. Vedle životního minima je z důvodu větší motivace zaveden pro dospělé osoby v hmotné nouzi institut existenčního minima.

Životní minimum je minimální společensky uznaná hranice peněžních příjmů k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb.

(www.mesec.cz, 15. 11. 2011)

Existenční minimum

Existenční minimum je minimální hranicí peněžních příjmů, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití. Existenční minimum nelze použít u nezaopatřeného dítěte, u poživatele starobního důchodu, u osoby invalidní ve třetím stupni a u osoby starší 68 let.

(www.mpsv.cz, 15. 11. 2011)

Částky životního a existenčního minima v Kč za měsíc

- pro jednotlivce 3 410
- pro první osobu v domácnosti 3 140
- pro druhou a další osobu v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem 2 830
- pro nezaopatřené dítě ve věku
  - do 6 let 1 740
  - 6 až 15 let 2 140
  - 15 až 26 let (nezaopatřené) 2 450

Životní minimum je součtem všech částek životního minima jednotlivých členů domácnosti.

- existenční minimum 2 200

(www.mpsv.cz, 15. 11. 2011)

Vývoj částek životního minima viz příloha.

2.4 Minimální mzda

V České republice byla minimální mzda poprvé zavedena v roce 1991. Stanovení minimální mzdy od 1. ledna 2007 je patnáctou změnou této mzdové veličiny od jejího zavedení.

(www.mpsv.cz, 25. 11. 2011)

Minimální mzda je nejnižší přípustná výše odměny za práci v základním pracovněprávním vztahu. Mzda, plat nebo odměna z dohody nesmí být nižší než minimální mzda. Do mzdy a platu se pro tento účel nezahrnuje mzda ani plat za práci přesčas, příplatek za práci ve svátek, za noční práci, za práci ve ztíženém pracovním prostředí a za práci v sobotu a v neděli.

(Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Nedosáhne-li mzda, plat nebo odměna z dohody minimální mzdy, je zaměstnavatel povinen zaměstnanci poskytnout doplatek:

a) ke mzdě ve výši rozdílu mezi mzdou dosaženou v kalendářním měsíci a příslušnou minimální měsíční mzdou nebo ve výši rozdílu mezi mzdou připadající na 1 odpracovanou hodinu a příslušnou minimální hodinovou mzdou; použití hodinové nebo měsíční minimální mzdy se sjedná, stanoví nebo určí předem, jinak se pro účely doplatku použije minimální hodinová mzda,

b) k platu ve výši rozdílu mezi platem dosaženým v kalendářním měsíci a příslušnou minimální měsíční mzdou, nebo

c) k odměně z dohody ve výši rozdílu mezi výší této odměny připadající na 1 hodinu a příslušnou minimální hodinovou mzdou.

(Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

Dosavadní úpravy minimální mzdy jsou zachyceny v následující tabulce.

Tabulka č. 7: Vývoj minimální mzdy

Období	Výše minimální mzdy	
	v Kč za měsíc	v Kč za hodinu
1991 únor	2 000	10,80
1992 leden	2 200	12,00
1996 leden	2 500	13,60
1998 leden	2 650	14,80
1999 leden	3 250	18,00
1999 červenec	3 600	20,00
2000 leden	4 000	22,30
2000 červenec	4 500	25,00
2001 leden	5 000	30,00
2002 leden	5 700	33,90

2003 leden	6 200	36,90
2004 leden	6 700	39,60
2005 leden	7 185	42,50
2006 leden	7 570	44,70
2006 červenec	7 955	48,10
2007 - 2011	8 000	48,10

Pramen: <http://www.mpsv.cz/cs/871>

2.5 Průměrná mzda

Průměrná hrubá měsíční mzda představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc. Do mezd se zahrnují základní mzdy a platy, příplatky a doplatky ke mzdě nebo platu, odměny, náhrady mezd a platů, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy nebo platu, které byly v daném období zaměstnancům zúčtovány k výplatě. Nezahrnují se náhrady mzdy nebo platu za dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény placené zaměstnavatelem.

Jedná se o hrubé mzdy, tj. před snížením o pojistné na všeobecné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, zálohové splátky daně z příjmů fyzických osob a další zákonné nebo se zaměstnancem dohodnuté srážky.

V údajích o průměrných hrubých měsíčních mzdách nejsou zahrnuty osoby vykonávající veřejné funkce (např. poslanci, senátoři, uvolnění členové zastupitelstev všech stupňů), soudci, ženy na mateřské dovolené, osoby na rodičovské dovolené (nepracují-li současně v pracovním poměru), učni, osoby pracující pro firmu na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, zaměstnanci ekonomických subjektů statisticky nesledovaných.

(www.czso.cz, 13. 1. 2012)

Tabulka č. 8: Vývoj průměrné mzdy

Rok	Průměrná mzda
2001	14 378
2002	15 524
2003	16 430
2004	17 466
2005	18 344
2006	19 546
2007	20 957
2008	22 691
2009	23 488
2010	23 951

Pramen: MPSV

3. Sociální aspekty zdanění příjmů fyzických osob

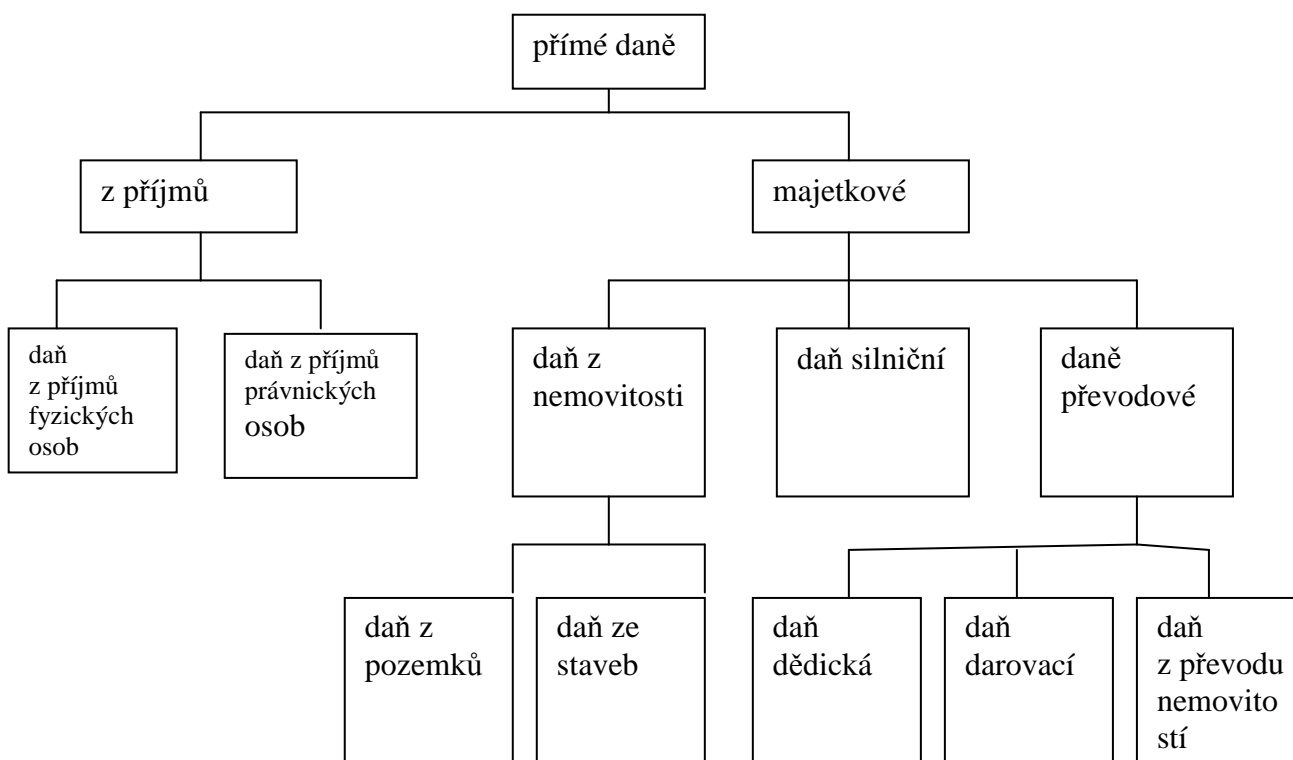
3.1 Daň z příjmů fyzických osob za roky 2005 - 2011

Daň z příjmů fyzických osob je daní přímou, které je věnována první část zákona o daních z příjmů. Zahrnuje jak příjmy z podnikatelské činnosti, tak příjmy ze zaměstnání.

(www.podnikatel.cz, 22. 10. 2011)

Přímá daň

Schéma č. 1: Přímé daně v České republice

Pramen: Vančurová, A., Láchová, L.: *Daňový systém 2008 aneb učebnice daňového práva*, Vox 2008

3.1.1. Poplatníci

Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou všechny fyzické osoby. Dělíme je do dvou skupin, na daňové rezidenty a nerezidenty.

- a) Daňový rezident – daňovým rezidentem je fyzická osoba, která má na území ČR bydliště nebo se zde obvykle zdržuje. Tím se rozumí, že na našem území konkrétní fyzická osoba pobývá v průběhu kalendářního roku alespoň celkem 183 dní. Není podstatné, zda se jedná o souvislý pobyt či o součet dob pobytu. Do této doby se však nezapočítává pobyt v ČR za účelem studia nebo léčení. Daňový rezident (tuzemec) má neomezenou daňovou povinnost, tj. předmětem zdanění jsou příjmy, které plynou jak ze zdrojů na území ČR, tak ze zdrojů v zahraničí.
- b) Daňový nerezident – daňový nerezident neboli cizozemec pobývajících na našem území méně než 183 dní, nebo zde pobývá za účelem studia či léčení, má daňovou povinnost omezenou pouze na příjmy, které plynou ze zdrojů na území ČR. Většina příjmů vyplácených daňovým nerezidentům je zdaňována srážkou u zdroje příjmu. Zdanění příjmů daňových nerezidentů stejně jako zdanění příjmů ze zahraničí může být ovlivněno mezinárodními smlouvami.

(BĚLKOVÁ A KOL., 2006)

V současné době je poplatníkem daně z příjmů fyzických osob vždy jednotlivá osoba sama ve vztahu ke svému základu daně. Několik let se v omezené míře používal společný výpočet daně u manželských dvojic za splnění zákonem stanovených podmínek.

(VANČUROVÁ, 2010)

3.1.2. Zdaňovací období

Daň z příjmů fyzických osob je klasickou daní za zdaňovací období, jejíž základna se zjišťuje po uplynutí časového úseku. Zdaňovacím obdobím u daně z příjmů fyzických osob je vždy kalendářní rok.

(VANČUROVÁ, 2010)

3.1.3. Předmět daně

Dani z příjmů fyzických osob podléhají veškeré příjmy fyzických osob s výjimkou příjmů, které nejsou jejím předmětem. Jde nejen o příjmy peněžní, ale také nepeněžní (oceněné zpravidla podle zákona o oceňování). I když obecně vymezit příjem je velmi složité, lze uvést, že příjmem rozumíme vše, čím dochází ke zvýšení majetku poplatníka.

(VANČUROVÁ, 2008)

Předmětem daně z příjmu nejsou (§ 3 odst. 4):

- příjmy získané darováním (neplatí však pro dary, které daňový poplatník získal v souvislosti s výkonem činnosti dle § 6 a § 7 zákona o daních z příjmů (ZDP) 586/1992);
- příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů podle zvláštního právního předpisu, který upravuje podmínky převodu majetku státu na jiné osoby, zděděním, vydáním nebo darováním nemovitosti nebo movité věci anebo majetkového práva, s výjimkou příjmů z nich plynoucích a s výjimkou darů přijatých v souvislosti s výkonem činnosti podle § 6 nebo s podnikáním anebo s jinou samostatnou výdělečnou činností; předmětem daně u fyzických osob, provozujících školská a zdravotnická zařízení a zařízení na ochranu opuštěných zvířat, nebo ohrožených druhů zvířat, není však příjem získaným nabytím daru v souvislosti s provozováním těchto činností,
- přijaté úvěry a půjčky s výjimkou:
  - příjmu, který věřitel nabyl z vrácené půjčky nebo úvěru úplatným postoupením pohledávky vzniklé na základě této půjčky nebo úvěru, a to ve výši rovnající se rozdílu mezi příjmem plynoucím z vrácení půjčky nebo úvěru a cenou, za kterou byla pohledávka postoupena;
  - příjmu plynoucího poplatníkovi, který vede daňovou evidenci, z eskontního úvěru ze směnky, kterou je hrazena pohledávka;
- příjmy z rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů;
- příjem plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou je Česká republika povinna uhradit,

nebo z titulu smírného urovnání záležitosti před Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou se Česká republika zavázala uhradit,

- příjmy získané:
  - darováním nemovitostí nebo ostatního majetku,
  - převodem nemovitostí nebo ostatního majetku, mezi osobami blízkými v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele,
- příjem plynoucí z vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky rozdělením majetku podle velikosti jejich podílů, příjmy z vypořádání společného jmění manželů,
- částka uhrazená zdravotní pojišťovnou, o kterou byl překročen limit regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny podle zvláštních právních předpisů upravujících limity regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny.

(MARKOVÁ, 2011)

Příjmy osvobozené od daně z příjmu (§ 4)

Osvobození se týká více než 50 druhů příjmů.

Příjmy osvobozené od daně z příjmu vymezuje § 4 ZDP č. 586/1992 Sb.. Od daně z příjmu jsou například osvobozeny:

- sociální příjmy (starobní, invalidní důchod apod.);
- náhrady škod (vyplacené pojistné v souvislosti se škodou na majetku, kromě škody na obchodním majetku, apod.);
- některé příjmy z podeje majetku, pokud je splněna minimální doba držby majetku;
- některé výhry (hrací automaty, sportovní sázky, kasina) – obecně je-li provozovatelem výherní činnosti oprávněná osoba, která má povolení Ministerstva financí ČR;
- příjmy v souvislosti se státní politikou bydlení.

(www.podnikatele.karlovyvary-region.eu, 22. 10. 2011)

Předmětem daně podle ZDP jsou:

- A) příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky § 6,
- B) příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti § 7,
- C) příjmy z kapitálového majetku § 8,
- D) příjmy z pronájmu § 9
- E) ostatní příjmy § 10

(www.podnikatel.cz, 22. 10. 2011)

3.1.4. Základ daně § 5

Daňová pozice poplatníků daně z příjmů fyzických osob (FO) je trochu zvláštní, protože musí umět zařadit dosažený příjem do některého z pěti dílčích daňových základů (viz výše jednotlivé předměty daně).

Každý z uvedených dílčích základů daně nabízí jiné možnosti optimalizace daně.

Poplatník nemusí své příjmy rozdělovat do všech dílčích základů daně. V případě, že má poplatník příjmy z více činností zařazených do různých dílčích daňových základů, je základ daně tvořen součtem těchto dílčích základů.

(AMBROŽ, 2009)

Do základu daně se nezahrnují příjmy osvobozené od daně a příjmy, pro které je dále stanoveno, že se z nich daň vybírá zvláštní sazbou daně podle § 36 ze samostatného základu daně.

(MARKOVÁ, 2011)

Tabulka č. 9. Dílčí základy daně (DZD)

	Název DZD	Hodnoty, kterých mohou nabývat
§ 6	Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky	0 až neomezeně
§ 7	Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti	daňová ztráta až neomezeně
§ 8	Příjmy z kapitálového majetku	není daňová ztráta
§ 9	Příjmy z pronájmu	může vzniknout daňová ztráta
§ 10	Ostatní příjmy	není daňová ztráta

Pramen: Vlastní zpracování

A) příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky § 6

- příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce. Těmito příjmy se rozumějí i příjmy za práci žáků a studentů z praktického výcviku,
- příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, a to i když nejsou povinni při výkonu práce pro družstvo nebo společnost dbát příkazů plátce, a příjmy za práci likvidátorů,
- odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob,
- příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti podle bodu 1 a 3 nebo funkce bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost nebo funkci, nebo od plátce, u kterého poplatník závislou činnost nebo funkci nevykonává.

(www.i-poradce.cz, 22. 10. 2011)

Příjmy ze závislé činnosti jsou veškeré příjmy, které zaměstnavatel poskytuje zaměstnancům v souvislosti s výkonem práce nebo se zaměstnáním. Část z nich se nezahrnuje do základu z důvodu vyloučení ze zdanění nebo osvobození.

Mezi vyňatými příjmy od zaměstnavatele jsou především náhrady cestovních výdajů do výše zákonných limitů či maximálních hranic jejich rozpětí, zaměstnavatelem poskytnuté pracovní a ochranné pomůcky, pracovní oděvy atd.

U příjmů ze závislé činnosti jsou osvobozena především některá nepeněžitá plnění od zaměstnavatele v rámci širšího pojetí pracovních a sociálních podmínek zaměstnanců. V této souvislosti se používá pojem zaměstnanecký benefit. Například poskytování nealkoholických nápojů na pracovišti nebo závodního stravování. V řadě případů je osvobození vázáno na podmínku, že toto plnění poskytuje zaměstnavatel ze zisku nebo mimo daňové náklady, například používání zařízení pro sportovní vyžití, ale i výše jmenované nealkoholické nápoje.

(VANČUROVÁ, 2010)

Za příjmy ze závislé činnosti se považují i nepeněžní příjmy a požitky. Pokud zaměstnavatel třeba poskytuje zaměstnanci zdarma podnikový byt, musí být zahrnuto do základu daně „nájemné“ z tohoto bytu.

V České republice nejen platí, že příjem ze závislé činnosti nelze snižovat o související výdaje (např. na cestu do zaměstnání, odbornou literaturu atd.), ale od roku 2008 už jako výdaj nelze uznat ani sociální pojistné, které bylo zaměstnavatelem zaměstnanci skutečně sraženo, anebo zaměstnancem zapláceno.

Jsmo jediný stát na světě, ve kterém se do základu daně započítává i sociální pojistné, které za zaměstnance byl povinen hradit zaměstnavatel jako plátce daně.

(VANČUROVÁ, 2010)

Aby nemusel poplatník daně z příjmů fyzických osob, přestože má příjmy ze zaměstnání, podat daňové přiznání, musí splnit několik podmínek. Jestliže jsou tyto příjmy pouze od jednoho zaměstnavatele (nebo postupně od více zaměstnavatelů) a poplatník podepsal prohlášení, splnil základní podmínku.

Prohlášení

Jedná se o závazný dokument tzv. Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob k příjmům ze závislé činnosti a funkčních požitků. Poplatník v něm deklaruje důležité

údaje týkající se možností uplatnění slev na dani při výpočtu záloh a daňového zvýhodnění a po skončení zdaňovacího období i nezdanitelných částí základu daně při výpočtu záloh a daňového zvýhodnění. Prohlášení může poplatník podepsat také dodatečně, ale nejpozději do 15. února po skončení zdaňovacího období.

(AMBROŽ, 2009)

B) příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti § 7

Příjmy z podnikání jsou (§ 7 odst. 1):

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjmy ze živnosti,
- příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů,
- podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 odst. 2)

- příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných práv autorskému) a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,
- příjmy z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů,
- příjmy znalce, tlumočnicka, zprostředkovatele kolektivních sporů, zprostředkovatele kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce za činnost podle zvláštních právních předpisů.
- příjmy z činnosti insolvenčního správce, včetně příjmů z činnosti předběžného insolvenčního správce, zástupce insolvenčního správce, odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce, které nejsou živností ani podnikáním podle zvláštního právního předpisu,
- příjmy z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku.

(MARKOVÁ, 2011)

Podmínky pro určení dílčího daňového základu závisí nejen na typu příjmů, ale zejména na tom, jakou strategii poplatník zvolí. Může vést:

- Účetnictví,
- Daňovou evidenci (§ 7b), nebo
- Výdaje neprokazuje a použije Paušální výdaje (§ 7a).

(AMBROŽ, 2009)

Tento dílčí základ daně poplatník stanovuje podle údajů z daňové evidence či účetnictví, kde zjistí výsledek hospodaření za zdaňovací období, tj. rozdíl příjmů (výnosů) a výdajů (nákladů). Příjmy je třeba rozlišit na příjmy zdanitelné a příjmy, které zdanění nepodléhají z důvodu osvobození nebo nejsou-li předmětem daně. Obdobně je tomu u výdajů, kde je třeba rozdělit výdaje na daňově uznatelné a výdaje účetní neboli daňově neuznatelné.

Poplatník příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti sníží o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Může se rozhodnout, že výdaje bude prokazovat. Potom buď pro stanovení dílčího základu daně vede účetnictví anebo daňovou evidenci.

(VANČUROVÁ, 2008)

Jestliže fyzická osoba nechce prokazovat výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů, například proto, že je to pro ni příliš nákladné, má jinou možnost. Může výdaje uplatnit zjednodušeně paušálem (procentem z příjmů), tím sníží své administrativní náklady. Možnost paušalizace výdajů je privilegium určené jen fyzickým osobám.

(VANČUROVÁ, 2008)

Pokud podle účetnictví nebo daňové evidence (nebo záznamů o příjmech a výdajích u příjmů z pronájmu) přesáhnou výdaje příjmy, je rozdíl ztráta. Ztrátu můžeme mít z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti nebo z pronájmu.

(www.jakpodnikat.cz, 22. 10. 2011)

Zákon o daních z příjmů uvádí, že daňovou ztrátu nebo její část, kterou nelze uplatnit při zdanění příjmů ve zdaňovacím období, ve kterém vznikla, lze odečíst od úhrnu dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů (z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, z kapitálového majetku, z pronájmu nebo z ostatních příjmů) v následujících zdaňovacích obdobích.

(MARKOVÁ, 2011)

Zákon o daních z příjmů řeší daňovou ztrátu i po smrti poplatníka. Daňovou ztrátu (nebo její část), kterou neodečetl od svého základu daně zůstavitel s příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti nebo příjmy z pronájmu, může odečíst od základu daně dědic, bude-li dědic pokračovat v činnosti zůstavitele nejpozději do 6 měsíců po jeho smrti; daňovou ztrátu lze odečíst od základu daně nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po zdaňovacím období, za které se daňová ztráta vyměřuje.

(MARKOVÁ, 2011)

C) Příjmy z kapitálového majetku § 8

Příjmy z kapitálového majetku, až na drobné výjimky, jsou jen příjmy z držby finančního majetku, tj. běžné a nikoli kapitálové příjmy. Takové příjmy jsou považované za „příjmy z kapitálového majetku“, i když plynou z majetku pořízeného z prostředků v obchodním majetku.

Převážná většina těchto příjmů ze zdrojů na území České republiky tvoří samostatné základy daně a zdaňují se srážkou u zdroje (zvláštní sazbou § 36). Jejich oddělené zdanění je vhodné k tomu, že se jedná o frekventované, ale nevelké příjmy.

(VANČUROVÁ, 2010)

Samostatné základy daně tvoří u fyzických osob zejména následující druhy příjmů:

- úroky z vkladů na běžných účtech, které podle podmínek banky nejsou určeny k podnikání,
- úroky plynoucí ze směnek vystavených bankou k zajištění vkladu,
- úroky z vkladů na úsporných účtech,

- úroky a jiné výnosy z vkladních listů
- úrokové výnosy z obligací apod.,
- podíly na zisku kapitálových společností a družstev a dividendy,
- podíly na zisku tichého společníka.

(VANČUROVÁ, 2010)

Zvláštní sazba § 36

1) Zvláštní sazba daně z příjmů plynoucích ze zdrojů na území České republiky pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob, kteří nemají na území České republiky své bydliště a poplatníky daně z příjmů právnických osob, kteří nemají na území České republiky své sídlo; s výjimkou stále provozovny, činí:

a) 12,5 % - a to z příjmů ze služeb s výjimkou provádění stavebně montážních projektů, příjmy z obchodního, technického nebo jiného poradenství, řídicí a zprostředkovatelské činnosti a obdobných činností poskytovaných na území České republiky; z příjmů z nezávislé činnosti a z osobně vykonávané činnosti na území České republiky; z příjmů z úhrad od poplatníků (§ 22 odst.1 písm. c), f), g) bodech 1, 2 a 6).

- z příjmů z nájemného, s výjimkou uvedenou v písmenu c),

b) 15 % - z příjmů z úhrad od poplatníků, kterými jsou podíly na zisku, vypořádací podíly, podíly na likvidačním zůstatku obchodních společností a družstev a jiné příjmy z držby kapitálového majetku a část zisku po zdanění vyplácená tichému společníkovi; úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček a obdobné příjmy plynoucí z jiných obchodních vztahů, z vkladů a z investičních nástrojů podle zvláštního právního předpisu, upravujícího podnikání na kapitálovém trhu (§ 22 odst. 1 písm. g) bodech 3 a 4)

- z podílu připadajícího na podílový list při zrušení podílového fondu, sníženého o pořizovací cenu podílového listu, je-li plátcí poplatníkem prokázána,

- z příjmů společníka společnosti s ručením omezeným nebo akciové společnosti při snížení základního kapitálu nejvýše do částky, o kterou byl zvýšen vklad společníka nebo jmenovitá hodnota akcie při zvýšení základního kapitálu podle zvláštního právního předpisu, byl-li zdrojem tohoto zvýšení zisk společnosti nebo fond vytvořený ze zisku,

- ze zisku převedeného řídící osobě na základě smlouvy o převodu zisku nebo ovládací smlouvy

- z vyrovnání mimo stojícímu společníkovi na základě smlouvy o převodu zisku nebo ovládací smlouvy

c) 5 % z nájemného u finančního pronájmu s následnou koupí najaté věci

2) Zvláštní sazba daně z příjmů plynoucích ze zdrojů na území České republiky pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob (§ 2) a poplatníky daně z příjmů právnických osob (§ 17) činí 12,5 %,

(MARKOVÁ, 2011)

D) Příjmy z pronájmu § 9

Příjmy z pronájmu jsou v zákoně o daních z příjmů vymezeny následujícím způsobem:

1) příjmy z pronájmu nemovitostí (jejich částí) nebo bytů (jejich částí),

2) příjmy z pronájmu movitých věcí, kromě příležitostního pronájmu, který patří do ostatních příjmů (§ 10)

Příjmy z pronájmu plynoucí manželům z bezpodílového spoluvlastnictví, se zdaňují jen u jednoho z nich.

Základem daně (dílčím základem daně) jsou příjmy z pronájmu snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení.

Neuplatní-li poplatník výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, může je uplatnit ve výši 30 % z příjmů z pronájmu.

Poplatníci mající příjmy z pronájmu a uplatňující u těchto příjmů skutečné výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení vedou záznamy o příjmech a výdajích vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů v časovém sledu, evidenci hmotného majetku, který lze odpisovat, evidenci o tvorbě a použití rezervy na opravy hmotného majetku, pokud ji vytvářejí, evidenci o pohledávkách a závazcích ve zdaňovacím období, ve kterém dochází k ukončení pronájmu, a mzdové listy, pokud vyplácejí mzdy.

(MARKOVÁ, 2011)

e) Ostatní příjmy § 10

Do dílčího základu daně ostatní příjmy patří všechny zdanitelné příjmy, které nebyly zachyceny v předchozích dílčích základech daně a netvořily v rámci výše uvedených druhů příjmů samostatné základy daně.

Tyto příjmy lze snížit o prokázané výdaje nutné na dosažení příjmů (nelze např. uplatnit odpisy majetku). Není možno využít paušální výdaje, a to s jedinou výjimkou. Výdaje paušálem lze uplatnit pouze u příležitostných příjmů ze zemědělské výroby (například u příjmu z prodeje přebytků z vlastní zahrádky). V tomto specifickém případě je možná v jednom dílčím základu daně kombinace výdajů paušálem a v prokázané výši. Výše výdajového paušálu je 50 %.

Příležitostné příjmy:

- z pronájmu movitého majetku (například příjem z příležitostného pronájmu osobního vozidla),
- z činnosti (tj. příjmy nahodilé, které nejsou považovány za podnikání a ani definovány jako samostatná výdělečná činnost),
- příjmy ze zemědělské výroby, pokud se nejedná o podnikatele.

(VANČUROVÁ, 2008)

Příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného pronájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby, která není provozována podnikatelem (samostatně hospodařícím rolníkem) – jsou od daně osvobozeny, pokud jejich úhrn u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období 20 000 Kč.

(MARKOVÁ, 2011)

3.1.5. Úprava základu daně

Úprava základu daně z příjmů fyzických osob je poměrně náročná, protože základ daně se snižuje o řadu odpočtů. Až do roku 2005 se používaly standardní i nestandardní

odpočty. Od roku 2006 byly standardní odpočty nahrazeny slevami na dani (§ 35), proto se nyní využívají jen nestandardní odpočty.

(VANČUROVÁ, 2010)

Celkový základ daně je možné snížit o **položky odčitatelné** od základu daně (§ 34) a **nezdanitelné částky** základu daně (§ 15). Základ daně se pak zaokrouhluje na celé stovky dolů => **Zaokrouhlený základ daně**.

3.1.6. Nezdanitelné částky základu daně uplatňované za zdaňovací období 2005 až 2010

Nezdanitelné částky v roce 2005

- **Základní nezdanitelná částka na poplatníka** je v roce 2005 ve výši 38 040 Kč za rok. Tato částka se přizná každému poplatníkovi, s výjimkou zaměstnance, který byl 1. ledna poživitelem starobního důchodu, nebo kterému byl v průběhu roku přiznán starobní důchod zpětně k 1. lednu. Základní nezdanitelná částka se při výpočtu záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti uplatňuje měsíčně ve výši jedné dvanáctiny z roční výše, tj. ve výši 3 170 Kč měsíčně.
- **Nezdanitelná částka na manželku nebo manžela s nízkými příjmy nebo s příjmy nepřesahujícími částku 38.040,-Kč** je ve výši 21 720 Kč. Odpočet se uplatňuje pouze ročně v rámci ročního zúčtování nebo v daňovém priznání. Za vlastní příjmy druhého z manželů, na kterého poplatník odpočet uplatňuje, se považují příjmy, jako je hrubá mzda, příjmy z podnikání, pronájmu, starobní důchod, invalidní důchod, nemocenské dávky, mateřské dávky apod. Mezi vlastní příjmy se nezahrnují například dávky státní sociální podpory, zvýšení důchodu pro bezmocnost atd.
U manžela (manželky) bez vlastních příjmů se částka 21 720 Kč zdvojnásobuje na 43 440 Kč v případě, že je držitelem průkazu ZTP/P.
- **Nezdanitelná částka na vlastní částečnou invaliditu poplatníka** se poskytuje ve výši 7 140 Kč ročně (tedy 595 Kč měsíčně), pokud poplatník pobírá částečný

invalidní důchod, nebo u poplatníka došlo k souběhu starobního a částečného invalidního důchodu.

Pokud pobírá poplatník plný invalidní důchod, nebo pobírá jiný důchod, pro jehož pobírání byla podmínkou také plná invalidita, nebo je poplatník plně invalidní podle zvláštních předpisů, ale žádost o invalidní důchod byla Českou správou sociálního zabezpečení zamítnuta z jiných důvodů, než je invalidita, je nezdanitelná částka na vlastní invaliditu ve výši 14 280 Kč ročně, tedy 1 190 Kč měsíčně.

Nezdanitelná částka pro držitele průkazu ZTP/P je 50 040 Kč ročně, měsíčně je tato částka rovna 4 170 Kč.

- **Nezdanitelná částka u poplatníků soustavně se připravujících na budoucí povolání** (žáci nebo studenti) činí v roce 2005 částku 11 400 Kč, měsíčně lze uplatnit částku ve výši 950 Kč a lze ji přiznat studentům do věkové hranice 26 let. V případě prezenční formy doktorského studia se věková hranice pro uplatnění odpočtu zvyšuje na 28 let.
- **Nezdanitelná částka darů na vymezené účely** se odečítá od celoročního daňového základu po skončení roku. Pro odečet darů musí jejich úhrn činit alespoň 1 000 Kč, v případě, že základ daně není vysoký a činí méně než 1 000 Kč, potom částka daru musí být vyšší než 2 % ze základu daně. Maximálně lze odečíst částku ve výši 10 % z celoročního základu daně. Dary musí být určeny na účely vymezené závazně zákonem
- **Odpočet nezdanitelné částky u poplatníka, který zaplatil na své penzijní připojištění nebo penzijní připojištění se státním příspěvkem více než 6 000,- Kč na rok.** Jde o částku, která se uplatní až v ročním zúčtování. Pokud úhrn příspěvků na kalendářní rok zaplacených poplatníkem na jeho penzijní připojištění se státním příspěvkem přesáhne 6 000 Kč, může být uplatněn odečet ve výši rozdílu příspěvků zaplacených poplatníkem na kalendářní rok a částkou 6 000 Kč. Maximálně však může být odečteno 12 000 Kč.
- **Odpočet nezdanitelné částky u poplatníka, který platí pojistné na soukromé životní pojištění,** lze uplatnit ve výši, která odpovídá pojistnému, které v souladu

s pojistnou smlouvou zaplatil poplatník na kalendářní rok, maximální možná částka, kterou lze od základu daně z příjmů uplatnit, je 12 000 Kč.

- **Odpočet členských příspěvků placených poplatníkem odborové organizaci** je odpočet, jenž může uplatnit poplatník ve výši zaplacených členských příspěvků, který je členem odborové organizace této organizaci. Odpočet je vázán na dvě omezení:
  - lze uplatnit maximálně 1,5 % ze základu daně, s výjimkou příjmů zdaněných srážkovou daní,
  - maximální odpočet za zdaňovací období je 3 000 Kč.

Počínaje rokem 2005 byla zrušena nezdanitelná částka na dítě a byla nahrazena daňovým zvýhodněním.

(www.i-poradce.cz, 22. 10. 2011)

Nezdanitelné částky v roce 2006

V roce 2006 byla zrušena řada nezdanitelných částek. Zůstaly tyto:

- **Hodnota darů na vymezené účely**

Odečítá se od celoročního daňového základu po skončení roku. Pro odečet darů musí jejich úhrn činit alespoň 1 000 Kč, v případě, že základ daně není vysoký a činí méně než 1 000 Kč, potom částka daru musí být vyšší než 2 % ze základu daně. Maximálně lze odečíst částku ve výši 10 % z celoročního základu daně. Dary musí být určeny na účely vymezené závazně zákonem, a to:

- dary poskytnuté obcím, krajům, organizačním složkám státu, právníkům osobám se sídlem na území České republiky, jakož i právníkům osobám, které jsou pořadateli veřejných sbírek podle zvláštního zákona, a to na financování
- vědy a vzdělání, výzkumných a vývojových účelů, kultury, školství, na policii,
- na požární ochranu,
- na podporu a ochranu mládeže,
- na ochranu zvířat a jejich zdraví,

- na účely sociální, zdravotnické a ekologické, humanitární, charitativní, náboženské pro registrované církve a náboženské společnosti, tělovýchovné a sportovní, a politickým stranám a politickým hnutím na jejich činnost,
- dále fyzickým osobám s bydlištěm na území České republiky provozujícím školská a zdravotnická zařízení a zařízení na ochranu opuštěných zvířat nebo ohrožených druhů zvířat, na financování těchto zařízení.

Jako dar na zdravotnické účely se hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce oceňuje částkou 2 000 Kč. Krevním odběrem se rozumí i odběr složek krve, plazmy, krevních destiček, kostní dřeně, provedený v jednom dni.

Darem, který lze zohlednit daňově, jsou i dary, které jsou poskytnuty na financování odstranění následků živelní pohromy (živelní pohromu definuje zákon o daních z příjmů jako požár, výbuch, blesk, vichřici s rychlostí nad 175 km v hod., povodeň, záplava, krupobití, sesouvání půdy, sesuny půdy a skalní zřícení, pokud k nim nedošlo v souvislosti s průmyslovým nebo stavebním provozem, sesouvání nebo zřícení lavin a zemětřesení dosahující alespoň 4. stupně mezinárodní stupnice udávající makroseismické účinky zemětřesení).

Poskytnutí darů fyzickým osobám s bydlištěm na území České republiky, které jsou poživateli částečného nebo plného invalidního důchodu, anebo jsou nezletilými dětmi dlouhodobě těžce zdravotně postiženými vyžadujícími mimořádnou péči podle zvláštních právních předpisů, na zdravotnické prostředky nejvýše do částky nehrazené zdravotními pojišťovnami nebo na rehabilitační a kompenzační pomůcky uvedené ve zvláštním právním předpise nejvýše do částky nehrazené příspěvkem ze státního rozpočtu, a na majetek usnadňující těmto osobám vzdělání a zařazení do zaměstnání.

- **Úroky z úvěru (úvěrů)**

Z úvěru ze stavebního spoření, úroky z hypotečního úvěru, úvěru poskytnutého stavební spořitelnou, bankou nebo pobočkou zahraniční banky v souvislosti s úvěrem ze stavebního spoření nebo s hypotečním úvěrem, použitým na financování bytových

potřeb, pokud se nejedná o bytovou výstavbu, údržbu ani o změnu stavby bytového domu nebo bytu ve vlastnictví podle zvláštního právního předpisu prováděnou v rámci podnikatelské a jiné samostatné výdělečné činnosti nebo pro účely pronájmu.

(RUDINSKÁ A KOL., 2007)

- **Příspěvky na penzijní připojištění**

Od základu daně ve zdaňovacím období lze odečíst příspěvek zaplacený poplatníkem na jeho penzijní připojištění se státním příspěvkem podle smlouvy o penzijním připojištění se státním příspěvkem uzavřené mezi poplatníkem a penzijním fondem. Částka, kterou lze takto odečíst, se rovná úhrnu příspěvků zaplacených poplatníkem na jeho penzijní připojištění se státním příspěvkem na zdaňovací období sníženému o 6 000 Kč. Maximální částka, kterou lze takto odečíst za zdaňovací období, činí 12 000 Kč.

(MARKOVÁ, 2011)

- **Pojistné na soukromé životní pojištění**

Lze uplatnit ve výši, která odpovídá pojistnému, které v souladu s pojistnou smlouvou zaplatil zaměstnanec na kalendářní rok, maximální možná částka, kterou lze od základu daně z příjmů uplatnit, je 12 000 Kč. Tato částka se uplatňuje jednorázově, po skončení roku, a to buď v ročním zúčtování, nebo v daňovém přiznání.

- **Členské příspěvky člena odborové organizace**

Odpočet je vázán na dvě omezení:

1. lze uplatnit maximálně 1,5 % z výše zdanitelných příjmů podle § 6 (příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky), s výjimkou příjmů podle § 6 zdaněných srážkovou daní,
2. maximální odpočet za zdaňovací období je 3 000 Kč.

(RUDINSKÁ A KOL., 2007)

Nezdanitelné částky platné v roce 2007-2010

Vzhledem k tomu, že podmínky jednotlivých nezdanitelných částek, které byly uvedeny výše, se nezměnily, uvádím pouze názvy nezdanitelných částek.

- **Dary na veřejně prospěšné účely**
- **Úroky z úvěrů na bytové potřeby** – max. 300 000 Kč ze všech úvěrů poplatníků téže domácnosti. Nebo nejvýše 25 000 Kč za každý kalendářní měsíc při placení úroků jen po část roku.
- **Příspěvky na penzijní připojištění**
- **Pojistné na soukromé životní pojištění**
- **Členské příspěvky odborové organizaci**
- **Úhrady za zkoušku ověřující výsledky dalšího vzdělávání**

Počínaje zdaňovacím obdobím roku 2007 mohou poplatníci fyzické osoby uplatňovat poprvé podle § 15 odst. 8 ZDP pro snížení základu daně:

– úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem, nebo uplatněny jako výdaj podle § 24 ZDP poplatníkem s příjmy podle § 7 ZDP (z podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti), a

– za zdaňovací období (kalendářní rok) lze tuto nezdánitelnou část základu daně uplatnit

a) maximálně do výše **10 000 Kč**,

b) poplatník, který je osobou se zdravotním postižením, může uplatnit až **13 000 Kč**,

c) poplatník, který je osobou s těžším zdravotním postižením, může uplatnit až **15 000 Kč**.

(DOBEŠOVÁ, ŠMÍDOVÁ, 2009, 2010)

3.1.7. Vývoj sazby daně z příjmů fyzických osob

Sazbu daně z příjmů fyzických osob upravuje § 16 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Sazba daně z příjmů fyzických osob byla v letech 1993 až 2007 klouzavě progresivní. Od roku 2008 je lineární, a to ve výši 15%.

(VANČUROVÁ, 2010)

Tabulka č. 10: Sazby daně v letech 2008 - 2010

2010	2009	2008
Sazba daně z příjmů fyzických osob v roce 2010 byla ve výši 15 % ze základu daně.	Sazba daně z příjmů fyzických osob v roce 2009 byla ve výši 15 % ze základu daně.	Daň ze základu daně sníženého o nezdanitelnou část základu daně a o odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů činila 15 %.

Pramen: <http://www.danarionline.cz/sazby--vzory--tabulky/uzitecne-tabulky/vyvoj-sazby-dane-z-prijmu-fyzickych-osob/>

Tabulka č. 11: Sazby daně v letech 2006 - 2007

2006, 2007			
Základ daně		Daň	Ze základu
od Kč	do Kč		přesahujícího
0	121 200	12 %	
121 200	218 400	14 544 Kč + 19 %	121 200 Kč
218 400	331 200	33 012 Kč + 25 %	218 400 Kč
331 200	a více	61 212 Kč + 32 %	331 200 Kč

Pramen: <http://www.danarionline.cz/sazby--vzory--tabulky/uzitecne-tabulky/vyvoj-sazby-dane-z-prijmu-fyzickych-osob/>

Tabulka č. 12: Sazby daně v roce 2005

2005			
Základ daně		Daň	Ze základu
od Kč	do Kč		přesahujícího
0	109 200	15 %	
109 200	218 400	16 380 Kč + 20 %	109 200 Kč
218 400	331 200	38 220 Kč + 25 %	218 400 Kč
331 200	a více	66 420 Kč + 32 %	331 200 Kč

Pramen: <http://www.danarionline.cz/sazby--vzory--tabulky/uzitecne-tabulky/vyvoj-sazby-dane-z-prijmu-fyzickych-osob/>

3.1.8. Slevy na dani

Jen pro poplatníka daně z příjmů FO jsou k dispozici tituly pro snížení daňové povinnosti, které zákon uvádí v § 35ba a § 35c a následujících, jedná se o slevy na dani. To znamená, že snižují již daň vypočtenou z upraveného základu daně.

(AMBROŽ, 2009)

Slevy na dani platné v roce 2005

Daňové zvýhodnění na dítě

Poplatník má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě, žijící s ním v domácnosti, ve výši 6 000 Kč ročně.

Podmínky pro uznání zvýhodnění na dítě jsou:

- zvýhodnění se přizná na dítě vlastní, osvojené, svěřené do péče, dítě vyvdané či vyženěné, vnuče žijící s poplatníkem (prarodičem) ve společné domácnosti; dítě, které žije s poplatníkem ve společné domácnosti;
- zvýhodnění na dítě smí uplatnit pouze jeden z rodičů (prarodičů). U zaměstnavatele, u kterého uplatňuje poplatník částku zvýhodnění, předkládá potvrzení zaměstnavatele druhého manžela o tom, že on sám zvýhodnění neuplatňuje;
- zvýhodnění se přiznává na nezletilé dítě (obecně do osmnáctého roku věku dítěte), a to bez ohledu na to, zda dítě studuje nebo je výdělečně činné. Dále se uplatňuje i pro zletilé děti, ale nejpozději ještě za měsíc, ve kterém dítě dovrší 26 let věku, a pouze v případě, že se dítě soustavně připravuje na budoucí povolání. To dokládá poplatník potvrzením školy nebo učiliště, kde se soustavná příprava na budoucí povolání dítěte uskutečňuje; zvýhodnění na provdané (oženěné) dítě může uplatnit také poplatník rodič v případě, že provdané (oženěné) dítě žije s ním ve společné domácnosti a druhý z manželů dítěte nemá příjmy, ze kterých by mohl zvýhodnění na studující „dítě“ uplatnit.

(www.i-poradce.cz, 22. 10. 2011)

Slevy na dani platné v letech 2006 - 2010

Od roku 2006 standardní absolutní slevy na dani nahradily všechny standardní odpočty od základu daně.

Tabulka č. 13: Vývoj slev na dani

Sleva na dani	2006 - 2007	2008 - 2009	2010	2011
<i>Poplatník</i>	7 200	24 840	24 840	23 640
<i>Manželka/manžel v domácnosti</i>	4 200	24 840	24 840	24 840
<i>Manželka/manžel ZTP/P</i>	8 400	49 680	49 680	49 680
<i>Částečný invalidní důchod</i>	1 500	2 520		
<i>Plný invalidní důchod</i>	3 000	5 040		
<i>Invalidní důchod prvního nebo druhého stupně</i>			2 520	2 520
<i>Invalidní důchod třetího stupně</i>			5 040	5 040
<i>Držitel průkazu ZTP/P</i>	9 600	16 140	16 140	16 140
<i>Student do 26 let věku</i>	2 400	4 020	4 020	4 020
<i>Daňové zvýhodnění (bonus) na dítě</i>	6 000	10 680	11 604	11 604
<i>Na dítě ZTP/P</i>	12 000	21 360		

Pramen: vlastní zpracování

Základní sleva

Základní slevu může uplatnit každý poplatník. Uplatňuje se vždy v celé (roční) výši.

Úkolem této slevy je zajistit minimální nezdaněný příjem pro každého poplatníka.

(VANČUROVÁ, 2010)

Sleva na manželku/manžela

Pro uplatnění slevy na manželku/manžela je nutné splnit dvě podmínky. První podmínkou je, že manželé žijí ve společné domácnosti. Druhou podmínkou je příjem manžela/manželky. Aby mohl poplatník slevu uplatnit, nesmí vlastní příjem manželky

(manžela) přesáhnout v úhrnu 68 000 Kč (za zdaňovací období 2006 a 2007 příjem nesměl přesáhnout částku 38 040 Kč).

(www.podnikatel.cz, 22. 10. 2011)

Mezi vlastní příjmy se zahrnuje především:

- hrubý příjem z pracovního poměru,
- nemocenské dávky,
- peněžitá pomoc v mateřství,
- příjmy z podnikání.

(www.podnikatel.cz, 22. 10. 2011)

Do vlastního příjmu manželky (manžela) se nezahrnují (§ 35ba odst. 1 písm. b):

- dávky státní sociální podpory
- dávky sociální péče
- dávky pomoci v hmotné nouzi
- sociální služby a příspěvek na péči
- státní příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem
- stipendium poskytované studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání
- příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči

(DOBEŠOVÁ, ŠMÍDOVÁ, 2009)

Sleva na částečnou invaliditu poplatníka

Sleva na částečnou invaliditu náleží poplatníkovi:

- který pobírá částečný invalidní důchod z tuzemského důchodového pojištění, nebo
- jemuž zanikl nárok na částečný invalidní důchod z důvodu souběhu nároku na výplatu částečného invalidního důchodu a starobního důchodu.

Sleva na plnou invaliditu poplatníka

Sleva na dani na plnou invaliditu náleží poplatníkovi:

- pobírá-li plný invalidní důchod, nebo
- jiný důchod z tuzemského důchodového pojištění, u něhož jednou z podmínek přiznání je, že je plně invalidní, nebo
- zanikl-li u něj nárok na plný invalidní důchod z důvodu souběhu nároku na výplatu plného invalidního důchodu a starobního důchodu, anebo
- je-li poplatník podle zvláštních předpisů plně invalidní, avšak jeho žádost o plný invalidní důchod byla zamítnuta z jiných důvodů než proto, že není plně invalidní.

(DOBEŠOVÁ, ŠMÍDOVÁ, 2009)

Sleva na dani pro studenta

Slevu pro studenty může uplatnit poplatník, který se sám soustavně připravuje na budoucí povolání. Studium se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře, tedy stejně jako při uplatňování sociálních dávek.

(VANČUROVÁ, 2008)

Až do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, které poskytuje vysokoškolské vzdělání až do dovršení věku 28 let.

(MARKOVÁ, 2011)

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě

Podmínky, za kterých náleží poplatníkovi pro snížení vypočtené daně daňové zvýhodnění na vyživované dítě (děti), jsou stanoveny v § 35c a § 35d ZDP.

Za vyživované dítě poplatníka se pro daňové účely považuje:

- **dítě vlastní,**
- **dítě osvojené na základě rozhodnutí soudu** (osvojení je rodinně-právní vztah, při němž mezi osvojitelem a osvojencem vzniká se všemi právními důsledky takový poměr, jaký je mezi rodiči a dětmi, a osvojitelé pak mají všechna práva a povinnosti místo rodičů),
- **dítě v péči nahrazující péči rodičů,**

- **dítě druhého z manželů**, tj. vyženěné nebo vyvdané (dítě žijící v domácnosti druha a družky, které mají spolu, uplatní jeden z nich za stejných podmínek jako manželé; dítě druha nebo družky, které není jejich společné, může uplatnit pouze vlastní rodič dítěte; druhý z druhů jen tehdy, pokud by mu bylo svěřeno do péče, jež nahrazuje péči rodičů, nebo kdyby ho osvojil, případně by ho vyženil),
- **vnuk (vnučka)** žijící s poplatníkem v domácnosti, jehož rodiče nemají příjmy, z nichž by mohli daňové zvýhodnění na něj uplatnit.

(DOBEŠOVÁ, ŠMÍDOVÁ, 2009)

Daňové zvýhodnění náleží na:

- **nezletilé dítě** (naposledy v měsíci, kdy dovrší 18 let věku a nepřipravuje se na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem) za předpokladu, že zletilosti nenabylo před dovršením 18 let věku sňatkem,
- **zletilé dítě až do dovršení věku 26 let** (naposledy v měsíci, kdy dovrší 26 let věku), jestliže nepobírá plný invalidní důchod a
  1. soustavně se připravuje na budoucí povolání; příprava na budoucí povolání se posuzuje podle § 12 až 15 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře,
  2. nemůže se soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, nebo
  3. z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

(DOBEŠOVÁ, ŠMÍDOVÁ, 2009)

Daňové zvýhodnění náleží formou:

- slevy na dani podle § 35c ZDP,
- daňového bonusu,
- nebo slevy na dani podle § 35c ZDP a daňového bonusu.

Zaměstnanci s podepsaným Prohlášením k dani sníží jeho zaměstnavatel již v průběhu roku při zúčtování mzdy vypočtenou daňovou zálohu o nárokové částky měsíční slevy na dani podle § 35ba ZDP a o částku měsíčního daňového zvýhodnění

(odpovídající 1/12 daňového zvýhodnění). To znamená, že vypočtenou měsíční zálohu po měsíční slevě podle § 35ba ZDP, sníží o kladnou částku daňového zvýhodnění – tzv. **měsíční slevu na dani podle § 35c ZDP**. Jestliže je vypočtená záloha po měsíční slevě na dani podle § 35ba ZDP nižší, než částka měsíčního daňového zvýhodnění, vyplatí zaměstnavatel vzniklý rozdíl zaměstnanci za stanovených podmínek jako **měsíční daňový bonus**.

Po uplynutí zdaňovacího období zaměstnavatel vypořádá na žádost daňovou povinnost zaměstnance a rovněž celkovou částku daňového zvýhodnění (též bonusu) v rámci ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění nebo si jí vypořádá sám poplatník ve svém daňovém přiznání u správce daně.

(DOBEŠOVÁ, ŠMÍDOVÁ, 2009)

3.2. Daňové přiznání

Daňové přiznání je poplatník povinen podat do konce března následujícího roku. Ke stejnému datu je daň i splatná. Zvláště u fyzických osob by ale jednorázový výběr daně ke dni splatnosti byl nepraktický pro obě strany. Stát by dlouho musel čekat na svoje příjmy a poplatník by musel stále myslet na to, aby celý svůj příjem nespotřeboval a odkládal si jeho část na úhradu daně, proto se tato daň platí především v zálohách.

(VANČUROVÁ, 2010)

Zálohy na daň § 38

Zálohy na daň z příjmů se platí v průběhu zálohového období. Zálohové období je období od prvního dne následujícího po uplynutí posledního dne lhůty pro podání daňového přiznání za minulé zdaňovací období do posledního dne lhůty pro podání daňového přiznání v následujícím zdaňovacím období. Při stanovení výše a periodicity záloh se vychází z poslední známé daňové povinnosti. Za poslední známou daňovou povinnost se pro stanovení periodicity a výše záloh v zálohovém období považuje rovněž částka, kterou si poplatník sám vypočetl a uvedl v daňovém přiznání za období bezprostředně předcházející zdaňovacímu období, s platností od následujícího dne po termínu pro podání daňového přiznání.

Po skončení zdaňovacího období nebo období, za něž je podáváno daňové přiznání, se zaplacené zálohy na daň, splatné v jeho průběhu, započítávají na úhradu skutečné výše daně.

(MARKOVÁ, 2011)

Placení záloh na daň a daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků § 38h

Plátce daně vypočte zálohu z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků ze základu pro výpočet zálohy. Základem pro výpočet zálohy je úhrn příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků zúčtovaný nebo vyplacený poplatníkovi za kalendářní měsíc nebo za zdaňovací období, vyjma příjmů zdanitelných daní vybíranou srážkou, sazbou daně podle § 36 a příjmů, které nejsou předmětem daně.

Záloha za kalendářní měsíc činí 15 %.

(MARKOVÁ, 2011)

Schéma č. 2: Vyrovnání daňové povinnosti

DAŇOVÁ POVINNOST
- zálohy na daň sražené zaměstnavatelem z příjmů ze závislé činnosti - zálohy na daň na daně zdaňovací období zaplacené poplatníkem podle poslední známé daňové povinnosti
= DOPLATEK NEBO PŘEPLATEK

Pramen: Vančurová, A., Láchová, L.: *Daňový systém 2010 ČR*, Vox 2010

3.2.1. Tiskopis daňového přiznání

Základní kmenový tiskopis musí vyplnit každý poplatník podávající daňové přiznání, přílohy se použijí pro jednotlivé typy příjmů.

Tiskopis se skládá ze záhlaví, sedmi Oddílů, seznamu příloh, závěrečného prohlášení poplatníka, tabulky pro údaje o zákonném zástupci a Žádosti o přeplatek na dani. Celkem je k dispozici 91 číslovaných řádků, které slouží pro uvedení základních údajů.

(AMBROŽ, 2009)

4. Metodika

V praktické části bude řešena daňová povinnost fyzických osob k dani z příjmů fyzických osob v průběhu 5-ti let (daňová povinnost za rok 2005 – 2009). Poplatníci daně mají příjmy pouze ze závislé činnosti.

Postup výpočtu daňové povinnosti k dani z příjmů fyzických osob závisí především na tom, zda poplatník podepsal či nepodepsal formulář prohlášení k dani z příjmů u zaměstnavatele, dále zda je poplatník rezidentem ČR nebo nerezidentem.

V této diplomové práci se vychází ze skutečnosti, že poplatník podepsal prohlášení k dani a je daňovým rezidentem.

Cílem této kapitoly je uvedení metodického postupu při daňové povinnosti poplatníka k dani z příjmů fyzických osob v jednotlivých letech vymezeného období. Tyto výpočty budou následně aplikovány v praktické části diplomové práce

Vzhledem k tomu, že výpočet daně je novelami zákona o daních z příjmů v některých letech upravován, budou jednotlivé změny výpočtů daně uvedeny v podkapitole 4.1.

4.1. Schéma výpočtu daně z příjmů ze závislé činnosti

Výpočet daně z příjmů je v některých letech sledovaného období upravován novelizací zákona o daních z příjmů. Metodiku výpočtů daňové povinnosti upravenou pro jednotlivá zdaňovací období uvádím schématicky v samostatných podkapitolách.

Zdanitelné příjmy ze závislé činnosti je třeba upravit o částky pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění hrazeného zaměstnavatelem za zaměstnance, stanovit a upravit základ daně z příjmů a vypočítat daňovou povinnost. Vypočtená daň může být snižována slevami na dani. Částku splatné daně (nedoplatku daně) nebo naopak přeplatku na dani je třeba stanovit tak, že daňovou povinnost po uplatnění slev snížíme o zálohy na daň uhrazené zaměstnavatelem z vyplacených mezd. Daňové zvýhodnění

na vyživované dítě zde není uplatňováno, neboť výpočty daňové povinnosti budou aplikovány u bezdětných poplatníků.

4.1.1 Schéma výpočtu daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005

Úhrn zdanitelných příjmů za zdaňovací období v Kč

- Úhrn sraženého pojistného na sociální a zdravotní pojištění

= Dílčí základ daně podle § 6 ZDP

- Nezdánitelné částky podle § 15 ZDP (na poplatníka, na manželku, na částečnou invaliditu, plnou invaliditu, poplatník s průkazem ZTP/P, pro studenta, hodnota daru, úroky z úvěru, příspěvky na penzijní připojištění, pojistné na soukromé životní pojištění, členské příspěvky člena odborové organizace)

= Základ daně snížený o nezdánitelné částky (zaokrouhlený na celé stovky dolů)

= Výpočet daně: základ daně x sazba daně v % / 100

Sazba daně v roce 2005 dle výše příjmů:

Tabulka č. 14

Základ daně		Daň
od Kč	do Kč	
0	109 200	15 %
109 200	218 400	16 380 Kč + 20 %
218 400	331 200	38 220 Kč + 25 %
331 200	a více	66 420 Kč + 32 %

Pramen: <http://www.danarionline.cz/sazby--vzory--tabulky/uzitecne-tabulky/vyvoj-sazby-dane-z-prijmu-fyzickych-osob/>

= Vypočtená daň v Kč

- Úhrn sražených záloh na daň

= Přeplatek/Nedoplatek na dani

4.1.2 Schéma výpočtu daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007

Oproti roku 2005 dochází k omezení rozsahu nezdanitelných částek a jejich přesunu ve výpočtu do podoby slev na dani. A dále změna v sazbě daně.

Úhrn zdanitelných příjmů za zdaňovací období v Kč

- Úhrn sraženého zdravotního a sociálního pojistného v Kč

= Dílčí základ daně v Kč podle § 6 ZDP

- Nezdanitelné částky podle § 15 ZDP (hodnota daru, úroky z úvěru, příspěvky na penzijní připojištění, pojistné na soukromé pojištění, členské příspěvky člena odborové organizace)

= Základ daně snížený o nezdanitelné částky (zaokrouhlený na celé stovky Kč dolů)

Sazba daně v roce 2006 a 2007 dle výše příjmů:

Tabulka č. 15

Základ daně		Daň
od Kč	do Kč	
0	121 200	12 %
121 200	218 400	14 544 Kč + 19 %
218 400	331 200	33 012 Kč + 25 %
331 200	a více	61 212 Kč + 32 %

Pramen: <http://www.danarionline.cz/sazby--vzory--tabulky/uzitecne-tabulky/vyvoj-sazby-dane-z-prijmu-fyzickych-osob/>

= vypočtená daň v Kč

- Slevy na dani podle § 35ba ZDP (na poplatníka, na manželku, částečnou invaliditu, plnou invaliditu, poplatník je držitelem průkazu ZTP/P, pro studenta)

= Daň po slevě na dani (částka musí být menší než vypočtená daň nebo rovna nule)

- Úhrn sražených záloh na daň

= Přeplatek/Nedoplatek na dani

4.1.3 Schéma výpočtu daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2008-2011

Oproti předchozím rokům došlo ke změně ve výpočtu – odečítání pojistného na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení placeného zaměstnancem nahradilo přičítání úhrnu pojistného placeného zaměstnavatelem. Dalším odlišením je změna sazby daně, od roku 2008 je jednotná sazba daně pro všechny výše příjmů, a to 15 %. Jedinou diferencí mezi rokem 2008 a 2009 je výše pojistného placeného zaměstnavatelem (snížilo se o 1 %).

Úhrn zdanitelných příjmů za zdaňovací období v Kč

+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení

= **Dílčí základ daně**

- Nezdánitelné části základu daně dle § 15 ZDP (hodnota darů, úroky z úvěrů, příspěvky na penzijní připojištění, pojistné na soukromé životní pojištění, členské příspěvky odborové organizace, úhrady za zkoušku ověřující výsledky dalšího vzdělávání)

= **Základ daně snížený o nezdánitelné části zaokrouhlený na celé stovky dolů**

= **Vypočtená daň (15 %)**

- Slevy na dani dle § 35ba ZDP (na poplatníka, na manželku, na částečnou invaliditu, na plnou invaliditu, na průkaz ZTP/P, pro studenta)

= **Daň po slevě v Kč**

- Úhrn skutečně sražených záloh

= **Přeplatek/Nedoplatek na dani**

4.2 Sazby pojistného na sociální a zdravotní pojištění

Tabulka č. 16: Pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem

	2005 - 2008	2009 - 2011
Sociální pojištění	8 %	6,5 %
- důchodové pojištění	6,5 %	6,5 %
- nemocenské pojištění	1,1 %	0 %
- Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	0,4 %	0 %
Zdravotní pojištění	4,5 %	4,5 %

Pramen: vlastní zpracování

Tabulka č. 17: Pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem

	2005 - 2008	2009 - 2011
Sociální pojištění	26 %	25 %
- důchodové pojištění	21,5 %	21,5 %
- nemocenské pojištění	3,3 %	2,3 %
- Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	1,2 %	1,2 %
Zdravotní pojištění	9 %	9 %

Pramen: vlastní zpracování

5. Popis vybrané domácnosti

Pro výpočet daňové povinnosti je vybrána rodinná domácnost bez dětí (skládající se pouze z manžela a manželky), žijící ve Středočeském kraji v malém městě v bytě panelového domu.

Pro účely diplomové práce bude tato bezdětná rodina definována do 4 odlišných typů rodin, které jsou upřesněny v následující podkapitole. Každý typ rodiny je vystaven třem odlišným příjmovým situacím – rodina dosahuje minimálních, průměrných a vysokých příjmů.

Cílem kapitoly je zjistit jak se mění daňové zatížení bezdětné rodiny v závislosti na úpravách ve výpočtu daňové povinnosti k dani z příjmů fyzických osob, které probíhalo ve sledovaném období. Tedy zda ve sledovaném období dochází k nárůstu či poklesu daňového zatížení bezdětných občanů.

5.1 Typy rodin

1) Bezdětná rodina, kde žena je nezaměstnaná a muž pobírá příjem ze závislé činnosti. Partnerka neměla během roku žádný příjem (viz kapitola 6.1).

2) Rodina bez dětí, kde oba manželé mají příjem ze závislé činnosti. Manželka pobírá příjem z pracovního poměru za dobu 5 měsíců (tzn. za srpen, září, říjen, listopad a prosinec daného roku) v úhrnu 45 000,- Kč. Jiný příjem manželka neměla (viz kapitola 6.2).

3) Bezdětná rodina, manžel má příjem ze závislé činnosti a manželka je držitelkou průkazu mimořádných výhod 3. stupně (průkazu ZTP/P) a je nezaměstnaná (viz kapitola 6.3).

4) Bezdětní manželé, oba jsou zaměstnaní, mají tedy příjem ze závislé činnosti a funkčních požitků. Oba partneři pobírají obdobnou výši příjmů (viz kapitola 6.4).

5.2 Příjmové situace rodin

V praktické části se u každého typu rodiny setkáme se třemi situacemi, ve kterých se manžel bude pohybovat. A to, dosahující:

- minimálních příjmů = 8 000,- Kč měsíčně (stanovená za rok 2009), ročně 96 000,- Kč
- průměrných příjmů = 23 488,- Kč měsíčně (průměrná mzda za rok 2009), ročně 281 856,- Kč
- vysokých příjmů = 50 000,- Kč měsíčně (stanoveno dle příjmových skupin), ročně 600 000,- Kč

Částky jednotlivých příjmových situací budou stanoveny pevně, z důvodu lepšího porovnání rodin v jednotlivých letech.

Každá modelová rodina bude podrobena všem příjmovým situacím, které jsou zde uvedeny. Cílem tohoto zkoumání je zjistit jakým způsobem dopadá daň z příjmů fyzických osob na jednotlivé modelové rodiny podle výše jejich příjmu v období 2005-2009.

V prvních třech typech rodin je situace taková, že manželka je bez zdanitelných příjmů nebo jsou její příjmy stanoveny v zadání v pevné výši. Zde příjmovou situaci rodin ovlivňuje výše příjmů manžela. Ve čtvrtém případě se příjmové situace mění u obou manželů.

6. Propočty jednotlivých variant daňové povinnosti

6.1 Bezdětná rodina, kde žena je nezaměstnaná a muž pobírá příjem ze závislé činnosti

V tomto typu domácnosti pobírá příjem pouze manžel. Partnerka za celý rok neměla žádný příjem. Její daňová povinnost byla tedy ve všech situacích nulová.

V následujících podkapitolách budou propočítány daňové povinnosti manžela ve třech situacích v průběhu 5 let.

Pro výpočet daňové povinnosti v rámci této domácnosti není podstatné, zda nezaměstnanou je manželka a příjem pobírá muž nebo zda je situace opačná.

6.1.1 Minimální příjem manžela, manželka bez zdanitelných příjmů

Jak už bylo zmíněno výše, za minimální měsíční příjem budeme brát částku 8 000,- Kč, za rok tato částka činí 96 000,- Kč.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	12 000,- Kč (96 000 x 12,5 % /100)
= Dílčí základ daně	84 000,- Kč
- nezdánitelná částka na poplatníka	38 040,- Kč
- nezdánitelná částka na manželku	21 720,- Kč
= Základ daně	24 240,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	24 200,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	3 630,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	<u>12 000,- Kč (96 000 x 12,5 % /100)</u>
= Základ daně	84 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	84 000,- Kč
* sazba daně	<u>12 %</u>
Vypočtená daň	10 080,- Kč
- sleva na poplatníka	7 200
- sleva na manželku	<u>4 200</u>
Daň po slevách	0,- Kč (- 1 320,- Kč)

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2008

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	<u>33 600,- Kč (96 000 x 35 % /100)</u>
= Základ daně	129 600,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	129 600,- Kč
* sazba daně	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	19 440,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840
- sleva na manželku	<u>24 840</u>
Daň po slevách	0,- Kč (- 30 240,- Kč)

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2009

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	32 640,- Kč (96 000 x 34 % /100)
= Základ daně	128 640,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	128 600,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	19 290,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840
- sleva na manželku	24 840
Daň po slevách	0,- Kč (- 30 390,- Kč)

Závěr:

Vývoj výpočtu daňové povinnosti v tomto případě byl příznivý. Daň za rok 2005 činila 3 630,- Kč a za roky 2006 – 2009 byla nulová. Tato situace je způsobena nízkými příjmy rodiny v kombinaci s uplatněním nezdánitelných částek a slev.

6.1.2 Průměrný příjem manžela, manželka bez zdanitelných příjmů

Manžel bude dosahovat průměrného příjmu ve výši 23 488,- Kč měsíčně, tj. 281 856,- Kč ročně.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	35 232,- Kč (281 856 x 12,5 % /100)
= Dílčí základ daně	246 624,- Kč
- nezdánitelná částka na poplatníka	38 040,- Kč
- nezdánitelná částka na manželku	21 720,- Kč
= Základ daně	186 864,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	186 800,- Kč
Výpočet daně	16 380 + 20 % ze 77 600
Vypočtená daň	31 900,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	<u>35 232,- Kč (281 856 x 12,5 % /100)</u>
= Základ daně	246 624,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	246 600,- Kč
Výpočet daně	<u>33 012 + 25 % ze 28 200</u>
Vypočtená daň	40 062,- Kč
- sleva na poplatníka	7 200
- sleva na manželku	<u>4 200</u>
Daň po slevách	28 662,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2008

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	<u>98 650 Kč (281 856 x 35 % /100)</u>
= Základ daně	380 506 Kč
= Zaokrouhlený základ daně	380 500,- Kč
* sazba daně	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	57 075,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840
- sleva na manželku	<u>24 840</u>
Daň po slevách	7 395,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2009

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	95 832 Kč (281 856 x 34 % /100)
= Základ daně	377 688 Kč
= Zaokrouhlený základ daně	377 600,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	56 640,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840
- sleva na manželku	24 840
Daň po slevách	6 960,- Kč

Závěr:

U případu, kdy manžel dosahoval ročního příjmu 281 856,-, byl vývoj daňové povinnosti jako u předešlé situace pozitivní. Za rok 2005 daň činila 31 900,- Kč, za zdaňovací období 2006 a 2007 byla 28 662,- Kč – toto snížení bylo způsobeno přesunem nezdanitelných částek do slev. Za rok 2008 daňová povinnost byla 7 395,- Kč, což znamená snížení oproti předchozímu roku o 21 267,- Kč. Za tímto snížením je změna v celém výpočtu daně – přestože bylo odečítání sraženého pojistného od zdanitelných příjmů nahrazeno přičítáním pojistného placeného zaměstnavatelem, zvýšily se částky slev na poplatníka i na manželku a byla stanovena pevná sazba daně (15 %).

Daň za rok 2009 se oproti roku 2008 snížila o 435,- Kč, tzn. na 6 960,- Kč.

6.1.3 Vysoký příjem manžela, manželka bez zdanitelných příjmů

Vysoký příjem bude činit 50 000,- Kč měsíčně, tj. ročně 600 000,- Kč.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	75 000,- Kč (600 000 x 12,5 % /100)
= Dílčí základ daně	525 000,- Kč
- nezdanitelná částka na poplatníka	38 040,- Kč
- nezdanitelná částka na manželku	21 720,- Kč
= Základ daně	465 240,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	465 200,- Kč
Výpočet daně	66 420 + 32 % ze 134 000
Vypočtená daň	109 300,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	75 000,- Kč (600 000 x 12,5 % /100)
= Dílčí základ daně	525 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	525 000,- Kč
Výpočet daně	61 212 + 32 % ze 193 800
Vypočtená daň	123 228,- Kč
- sleva na poplatníka	7 200
- sleva na manželku	4 200
Daň po slevách	111 828,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2008

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	210 000,- Kč (600 000 x 35 % /100)
= Základ daně	810 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	810 000,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	121 500,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840
- sleva na manželku	24 840
Daň po slevách	71 820,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2009

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	204 000,- Kč (600 000 x 34 % /100)
= Základ daně	804 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	804 000,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	120 600,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840
- sleva na manželku	24 840
Daň po slevách	70 920,- Kč

Závěr:

V průběhu pěti let sice docházelo ke snížení daňové povinnosti manžela, ale i přesto daň byla vysoká.

Daňová povinnost za rok 2005 činila 109 300,- Kč, za roky 2006 a 2007 došlo dokonce k navýšení o 2 528,- Kč. V letech 2008 a 2009 došlo k snížení daně – rozdíl mezi rokem 2009 a 2007 byl 59 092,- Kč. Tomuto snížení velmi pomohl přechod na pevnou sazbu daně.

6.2 Rodina bez dětí, kde oba manželé mají příjem ze závislé činnosti. Manželka pobírá příjem z pracovního poměru za dobu 5 měsíců v úhrnu 45 000,- Kč

V této rodině mají příjem oba manželé. Manželka během roku vydělávala pouze 5 měsíců a to v srpnu, září, říjnu, listopadu a prosinci. Její celkový výdělek činil 45 000,- Kč. Jiný příjem žena neměla.

V tomto typu rodiny bude počítaná i daňová povinnost manželky.

I v tomto případě není pro výpočet daňové povinnosti rodiny podstatné, který z manželů pracuje po celé zdaňovací období a který jen část tohoto období.

6.2.1 Minimální příjem manžela, příjem manželky pevně stanoven

Roční příjem manžela činí 96 000,- Kč a manželčin 45 000,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	12 000,- Kč (96 000 x 12,5 % /100)
= Dílčí základ daně	84 000,- Kč
- nezdanitelná částka na poplatníka	38 040,- Kč
= Základ daně	45 960,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	45 900,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	6 885,- Kč

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	45 000,- Kč
- Úhrn sraženého pojistného	<u>5 625,- Kč (45 000 x 12,5 % /100)</u>
= Dílčí základ daně	39 375,- Kč
- nezdanitelná částka na poplatníka	<u>38 040,- Kč</u>
= Základ daně	1 335,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	1 300,- Kč
* sazba daně	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	195,- Kč

Daňová povinnost obou činí 7 080,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	<u>12 000,- Kč (96 000 x 12,5 % /100)</u>
= Základ daně	84 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	84 000,- Kč
* sazba daně	<u>12 %</u>
Vypočtená daň	10 080,- Kč
- sleva na poplatníka	<u>7 200,- Kč</u>
Daň po slevách	2 880,- Kč

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	45 000,- Kč
- Úhrn sraženého pojistného	5 625,- Kč (45 000 x 12,5 % /100)
= Základ daně	39 375,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	39 300,- Kč
* sazba daně	12 %
Vypočtená daň	4 716,- Kč
- sleva na poplatníka	7 200,- Kč
Daň po slevách	0,- Kč (-2 484,- Kč)

Daňová povinnost obou manželů činí 2 880,- Kč.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2008

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	33 600,- Kč (96 000 x 35 % /100)
= Základ daně	129 600,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	129 600,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	19 440,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
- sleva na manželku	24 840,- Kč
Daň po slevách	0,- Kč (- 30 240,- Kč)

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	45 000,- Kč
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	15 750,- Kč (45 000 x 35 % /100)
= Základ daně	60 750,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	60 700,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	9 105,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
Daň po slevách	0,- Kč (-15 735,- Kč)

Daňová povinnost za oba manžele: nulová v důsledku nízkých příjmů a uplatnění slev na dani, které se oproti předchozímu roku výrazně zvýšily.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2009

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	32 640,- Kč (96 000 x 34 % /100)
= Základ daně	128 640,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	128 600,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	19 290,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
- sleva na manželku	24 840,- Kč
Daň po slevách	0,- Kč (- 30 390,- Kč)

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	45 000,- Kč
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	15 300,- Kč (45 000 x 34 % /100)
= Základ daně	60 300,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	60 300,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	9 045,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
Daň po slevách	0,- Kč (-15 795,- Kč)

Daňová povinnost za oba manžele je opět nulová z důvodu nízkého příjmu manželů.

Závěr:

V tomto typu rodiny měla i manželka příjem (45 000,- Kč), proto byla vypočítána daňová povinnost i pro ni.

Daňová povinnost obou manželů za rok 2005 činila 7 080,- Kč (nemohla být uplatněna nezdanitelná částka na manželku, neboť její příjem byl vyšší než 38 040,- Kč), za roky 2006 a 2007 byla 2 880,- Kč - v těchto letech manžel nemohl použít slevu na manželku, manželčin příjem byl vyšší než 38 040,- Kč.

V roce 2008 a 2009 byla daň nulová – v těchto zdaňovacích obdobích již mohla být uplatněna sleva na manželku, neboť hranice výše příjmu manželky byla zvýšena na 68 000,- Kč.

6.2.2 Průměrný příjem manžela, příjem manželky stanoven pevnou částkou

Roční příjem ženy je 45 000,- Kč a příjem muže je 281 856,- Kč.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	<u>35 232,- Kč (281 856 x 12,5 % /100)</u>
= Dílčí základ daně	246 624,- Kč
- nezdanitelná částka na poplatníka	<u>38 040,- Kč</u>
= Základ daně	208 584,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	208 500,- Kč
Výpočet daně	<u>16 380 + 20 % ze 99 300</u>
Vypočtená daň	36 240,- Kč

Daňová povinnost manželky je **195,- Kč**.

Daňová povinnost obou činí **36 435,- Kč**.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	<u>35 232,- Kč (281 856 x 12,5 % /100)</u>
= Základ daně	246 624,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	246 600,- Kč
Výpočet daně	<u>33 012 + 25 % ze 28 200</u>
Vypočtená daň	40 062,- Kč
- sleva na poplatníka	<u>7 200,- Kč</u>
Daň po slevách	32 862,- Kč

Manželčina daňová povinnost je **0,- Kč**.

Daňová povinnost obou dohromady činí: **32 862,- Kč**

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2008

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	98 650 Kč (281 856 x 35 % /100)
= Základ daně	380 506 Kč
= Zaokrouhlený základ daně	380 500,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	57 075,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
- sleva na manželku	24 840,- Kč
Daň po slevách	7 395,- Kč

Daňová povinnost manželky je **0,- Kč**.

Daňová povinnost obou je **7 395,- Kč**.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2009

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	95 832 Kč (281 856 x 34 % /100)
= Základ daně	377 688 Kč
= Zaokrouhlený základ daně	377 600,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	56 640,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
- sleva na manželku	24 840,- Kč
Daň po slevách	6 960,- Kč

Vypočtená daň manželky: **0,- Kč**

Daňová povinnost za oba manžele: 6 960,- Kč

Závěr:

V tomto případě se zvýšila mzda manžela z minimální na průměrnou (tzn. z 8 000,- Kč na 23 488,- Kč měsíčně), manželčina mzda zůstala stejná (tj. 45 000,- za rok).

Celková daň manželů za zdaňovací období 2005 byla 36 435,- Kč, za roky 2006 a 2007 32 862,- Kč. Za rok 2008 došlo ke snížení na 7 395,- Kč a ve zdaňovacím období 2009 se daň snížila o 435,- Kč. V letech 2006 – 2009 byla daňová povinnost manželky nulová.

V roce 2008 došlo k výraznému snížení díky možnosti uplatnění slevy na manželku, které v předchozích letech nemohla být uplatněna.

6.2.3 Vysoký příjem manžela, příjem manželky stanoven pevně

Manželův roční příjem činí 600 000,- Kč a manželčin je 45 000,- Kč.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	75 000,- Kč (600 000 x 12,5 % /100)
= Dílčí základ daně	525 000,- Kč
- nezdanitelná částka na poplatníka	38 040,- Kč
= Základ daně	486 960,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	486 900,- Kč
Výpočet daně	66 420 + 32 % ze 155 700
Vypočtená daň	116 244,- Kč

Manželka: **195,- Kč.**

Dohromady za oba manžele činí částka daně **116 439,- Kč.**

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	<u>75 000,- Kč (600 000 x 12,5 % /100)</u>
= Dílčí základ daně	525 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	525 000,- Kč
Výpočet daně	<u>61 212 + 32 % ze 193 800</u>
Vypočtená daň	123 228,- Kč
- sleva na poplatníka	<u>7 200</u>
Daň po slevách	116 028,- Kč

Daňová povinnost manželky je **0,- Kč**.

Daňová povinnost za oba manžele činí **116 028,- Kč**.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2008

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	<u>210 000,- Kč (600 000 x 35 % /100)</u>
= Základ daně	810 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	810 000,- Kč
* sazba daně	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	121 500,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840
- sleva na manželku	<u>24 840</u>
Daň po slevách	71 820,- Kč

Daň manželky je **0,- Kč**.

Daňová povinnost obou dohromady činí **71 820,- Kč**.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2009

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	204 000,- Kč (600 000 x 34 % /100)
= Základ daně	804 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	804 000,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	120 600,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840
- sleva na manželku	24 840
Daň po slevách	70 920,- Kč

Daňová povinnost manželky je **0,- Kč**.

Daňová povinnost za oba manžele činí **70 920,- Kč**.

Závěr:

Roční příjem manžela činil 600 000,- Kč a manželčin byl 45 000,- Kč.

Sleva na manželku mohla být uplatněna až od roku 2008.

Daňová povinnost partnerky byla v letech 2006 – 2009 nulová.

Daň obou manželů za rok 2005 činila 116 439,- Kč (z toho za manželku 195,- Kč), v letech 2006 – 2007 se snížila o 411,- Kč. Daňová povinnost se výrazně snížila rozšířením možnosti aplikace slevy na manželku v roce 2008. Rozdíl mezi rokem 2009 a 2007 byl 45 108,- Kč.

6.3 Bezdětná rodina, manžel má příjem ze závislé činnosti a manželka je držitelkou průkazu mimořádných výhod 3. stupně (průkazu ZTP/P) a je nezaměstnaná

Manželka v tomto případě nemá žádný příjem → její daňová povinnost je 0,- Kč. Těžké tělesné postižení manželky je důvodem pro možnost uplatnění slevy na manželku ve dvojnásobné výši.

6.3.1 Minimální příjem manžela, manželka bez zdanitelných příjmů

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	12 000,- Kč (96 000 x 12,5 % /100)
= Dílčí základ daně	84 000,- Kč
- nezdanitelná částka na poplatníka	38 040,- Kč
- nezdanitelná částka na manželku	43 440,- Kč
= Základ daně	2 520,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	2 500,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	375,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	12 000,- Kč (96 000 x 12,5 % /100)
= Základ daně	84 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	84 000,- Kč
* sazba daně	12 %
Vypočtená daň	10 080,- Kč
- sleva na poplatníka	7 200,- Kč
- sleva na manželku	8 400,- Kč
Daň po slevách	0,- Kč (- 5 520,- Kč)

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2008

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	<u>33 600,- Kč (96 000 x 35 % /100)</u>
= Základ daně	129 600,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	129 600,- Kč
* sazba daně	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	19 440,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
- sleva na manželku	<u>49 680,- Kč</u>
Daň po slevách	0,- Kč (- 55 080,- Kč)

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2009

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	<u>32 640,- Kč (96 000 x 34 % /100)</u>
= Základ daně	128 640,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	128 600,- Kč
* sazba daně	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	19 290,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
- sleva na manželku	<u>49 680,- Kč</u>
Daň po slevách	0,- Kč (- 55 230,- Kč)

Závěr:

V tomto typu rodiny nemá manželka žádný příjem (její daňová povinnost je nulová) a je držitelkou průkazu ZTP/P, což opravňuje manžela uplatňovat slevu n a manželku ve dvojnásobné výši.

Manželova výše daně za rok 2005 byla 375,- Kč a od roku 2007 byla nulová z důvodu nízkého příjmu manžela a kombinace slevy na poplatníka a manželku ZTP/P.

6.3.2 Průměrný příjem manžela, manželka bez zdanitelných příjmů

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	35 232,- Kč (281 856 x 12,5 % /100)
= Dílčí základ daně	246 624,- Kč
- nezdánitelná částka na poplatníka	38 040,- Kč
- nezdánitelná částka na manželku	43 440,- Kč
= Základ daně	165 144,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	165 100,- Kč
Výpočet daně	16 380 + 20 % ze 55 900
Vypočtená daň	27 560,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	35 232,- Kč (281 856 x 12,5 % /100)
= Základ daně	246 624,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	246 600,- Kč
Výpočet daně	33 012 + 25 % z 28 200
Vypočtená daň	40 062,- Kč
- sleva na poplatníka	7 200,- Kč
- sleva na manželku	8 400,- Kč
Daň po slevách	24 462,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2008

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	<u>98 650 Kč (281 856 x 35 % /100)</u>
= Základ daně	380 506 Kč
= Zaokrouhlený základ daně	380 500,- Kč
* sazba daně	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	57 075,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
- sleva na manželku	<u>49 680,- Kč</u>
Daň po slevách	0,- Kč (- 17 445,- Kč)

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2009

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	<u>95 832 Kč (281 856 x 34 % /100)</u>
= Základ daně	377 688 Kč
= Zaokrouhlený základ daně	377 600,- Kč
* sazba daně	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	56 640,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
- sleva na manželku	<u>49 680,- Kč</u>
Daň po slevách	0,- Kč (- 17 880,- Kč)

Závěr:

Oproti předchozímu případu, kdy manžel dosahoval minimálních příjmů, se daňová povinnost zvýšila.

Za rok 2005 činila 27 560,- Kč, za roky 2006 a 2007 se snížila o 3 098,- Kč a v letech 2008 – 2009 byla výše daně nula vlivem slev na dani, které se výrazně zvýšily a aplikací jednotné sazby daně (s růstem příjmů nedochází ke zvyšování sazby daně jako v předchozích letech).

6.3.3 Vysoký příjem manžela, manželka bez zdanitelných příjmů

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	<u>75 000,- Kč (600 000 x 12,5 % /100)</u>
= Dílčí základ daně	525 000,- Kč
- nezdanitelná částka na poplatníka	38 040,- Kč
- nezdanitelná částka na manželku	<u>43 440,- Kč</u>
= Základ daně	443 520,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	443 500,- Kč
Výpočet daně	<u>66 420 + 32 % ze 112 300</u>
Vypočtená daň	102 356,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	<u>75 000,- Kč (600 000 x 12,5 % /100)</u>
= Dílčí základ daně	525 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	525 000,- Kč
Výpočet daně	<u>61 212 + 32 % ze 193 800</u>
Vypočtená daň	123 228,- Kč
- sleva na poplatníka	7 200,- Kč
- sleva na manželku	<u>8 400,- Kč</u>
Daň po slevách	107 628,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2008

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	<u>210 000,- Kč (600 000 x 35 % /100)</u>
= Základ daně	810 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	810 000,- Kč
* sazba daně	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	121 500,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
- sleva na manželku	<u>49 680,- Kč</u>
Daň po slevách	46 980,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2009

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	<u>204 000,- Kč (600 000 x 34 % /100)</u>
= Základ daně	804 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	804 000,- Kč
* sazba daně	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	120 600,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
- sleva na manželku	<u>49 680,- Kč</u>
Daň po slevách	46 080,- Kč

Závěr:

Daňová povinnost za rok 2005 činila 102 356,- Kč. V letech 2006 a 2007 došlo ke zvýšení výše daně o 5 272,- Kč. V dalších dvou letech došlo ke snížení daňové povinnosti – za rok 2008 byla 46 980,- Kč a v dalším roce se snížila ještě o 900,- Kč. Zdůvodnění této změny je obdobné jako v kapitole 6.3.2, roli zde opět hraje výše slev na dani a jednotná sazba daně bez progresivního dopadu při zvyšování příjmů.

6.4 Bezdětní manželé, oba jsou zaměstnaní, mají tedy příjem ze závislé činnosti a funkčních požitků

Zde dochází k situaci, kdy se mění příjem obou manželů. Příjmy manžela, standardně jako v ostatních kapitolách, dosahují minimálního příjmu roku 2009, poté průměrného příjmu a následně příjmu „relativně“ vysokého. Příjmy manželky se pohybují v obdobných částkách, od příjmů manžela se liší „nevýrazně“, jsou vyšší či nižší o několik tisíců korun. Pro období 2005 – 2007 platí, že příjmy obou manželů spadají do stejného daňového pásma.

6.4.1 Minimální příjem manžela, příjem manželky v obdobné výši

Roční příjem manžela činí 96 000,- Kč a manželčin 108 000,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
<u>- Úhrn sraženého pojistného</u>	<u>12 000,- Kč (96 000 x 12,5 % /100)</u>
= Dílčí základ daně	84 000,- Kč
<u>- nezdánitelná částka na poplatníka</u>	<u>38 040,- Kč</u>
= Základ daně	45 960,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	45 900,- Kč
<u>* sazba daně</u>	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	6 885,- Kč

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	108 000,- Kč (9 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	<u>13 500,- Kč (108 000 x 12,5 % /100)</u>
= Dílčí základ daně	94 500,- Kč
- nezdanitelná částka na poplatníka	<u>38 040,- Kč</u>
= Základ daně	56 460,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	56 400,- Kč
* sazba daně	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	8 460,- Kč

Daňová povinnost obou manželů činí 15 345,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	<u>12 000,- Kč (96 000 x 12,5 % /100)</u>
= Základ daně	84 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	84 000,- Kč
* sazba daně	<u>12 %</u>
Vypočtená daň	10 080,- Kč
- sleva na poplatníka	<u>7 200,- Kč</u>
Daň po slevách	2 880,- Kč

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	108 000,- Kč (9 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	<u>13 500,- Kč (180 000 x 12,5 % /100)</u>
= Základ daně	94 500,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	94 500,- Kč
* sazba daně	<u>12 %</u>
Vypočtená daň	11 340,- Kč
- sleva na poplatníka	<u>7 200,- Kč</u>
Daň po slevách	4 140,- Kč

Daňová povinnost za oba manžele činí 7 020,- Kč.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2008

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	<u>33 600,- Kč (96 000 x 35 % /100)</u>
= Základ daně	129 600,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	129 600,- Kč
* sazba daně	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	19 440,- Kč
- sleva na poplatníka	<u>24 840,- Kč</u>
Daň po slevách	0,- Kč (- 5 400,- Kč)

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	108 000,- Kč
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	37 800,- Kč (108 000 x 35 % /100)
= Základ daně	145 800,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	145 800,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	21 870,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
Daň po slevách	0,- Kč (- 2 970,- Kč)

Daňová povinnost za oba manžele 0,- Kč.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2009

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	96 000,- Kč (8 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	32 640,- Kč (96 000 x 34 % /100)
= Základ daně	128 640,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	128 600,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	19 290,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840
Daň po slevách	0,- Kč (- 5 550,- Kč)

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	108 000,- Kč
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	36 720,- Kč (108 000 x 34 % /100)
= Základ daně	144 720,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	144 700,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	21 705,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
Daň po slevách	0,- Kč (- 3 135,- Kč)

Daňová povinnost za oba manžele činí 0,- Kč.

Závěr:

Při výši ročního manželova příjmu 96 000,- Kč a manželčina 108 000,- Kč, je jejich daňová povinnost za roky 2008 – 2009 nula. V předchozích zdaňovacích obdobích byla daň vyšší, a to: v letech 2006 – 2007 činila 7 020,- Kč a za rok 2005 byla 15 345,- Kč.

6.4.2 Průměrný příjem manžela, příjem manželky v obdobné výši

Průměrný příjem manžela činí 23 488,- Kč což je 281 856 ročně. Manželčin měsíční příjem je o trochu nižší, a to 22 500,- Kč, ročně 270 000,- Kč.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	35 232,- Kč (281 856 x 12,5 % /100)
= Dílčí základ daně	246 624,- Kč
- nezdanitelná částka na poplatníka	38 040,- Kč
= Základ daně	208 584,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	208 500,- Kč
Výpočet daně	16 380 + 20 % z 99 300
Vypočtená daň	36 240,- Kč

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	270 000,- Kč (22 500 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	33 750,- Kč (270 000 x 12,5 % /100)
= Dílčí základ daně	236 250,- Kč
- nezdanitelná částka na poplatníka	38 040,- Kč
= Základ daně	198 210,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	198 200,- Kč
Výpočet daně	16 380 + 20 % z 89 000
Vypočtená daň	34 180,- Kč

Daňová povinnost za oba manžele: 70 420,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	35 232,- Kč (281 856 x 12,5 % /100)
= Základ daně	246 624,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	246 600,- Kč
Výpočet daně	33 012 + 25 % z 28 200
Vypočtená daň	40 062,- Kč
- sleva na poplatníka	7 200,- Kč
Daň po slevách	32 862,- Kč

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	270 000,- Kč
- Úhrn sraženého pojistného	33 750,- Kč (270 000 x 12,5 % /100)
= Základ daně	236 250,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	236 200,- Kč
Výpočet daně	33 012 + 25 % z 17 800
Vypočtená daň	37 462,- Kč
- sleva na poplatníka	7 200,- Kč
Daň po slevách	30 262,- Kč

Daňová povinnost za oba manžele: 63 124,- Kč

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2008

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	98 650 Kč (281 856 x 35 % /100)
= Základ daně	380 506 Kč
= Zaokrouhlený základ daně	380 500,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	57 075,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
Daň po slevách	32 235,- Kč

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	270 000,- Kč (22 500 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	94 500,- Kč (270 000 x 35 % /100)
= Základ daně	364 500,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	364 500,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	54 675,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
Daň po slevách	29 835,- Kč

Daňová povinnost za oba manžele: 62 070,- Kč.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2009

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	281 856,- Kč (23 488 x 12)
+ <u>Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem</u>	<u>95 832 Kč (281 856 x 34 % /100)</u>
= Základ daně	377 688 Kč
= Zaokrouhlený základ daně	377 600,- Kč
* <u>sazba daně</u>	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	56 640,- Kč
- <u>sleva na poplatníka</u>	<u>24 840,- Kč</u>
Daň po slevách	31 800,- Kč

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	270 000,- Kč
+ <u>Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem</u>	<u>91 800,- Kč (270 000 x 34 % /100)</u>
= Základ daně	361 800,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	361 800,- Kč
* <u>sazba daně</u>	<u>15 %</u>
Vypočtená daň	54 270,- Kč
- <u>sleva na poplatníka</u>	<u>24 840,- Kč</u>
Daň po slevách	29 430,- Kč

Daňová povinnost za oba manžele 61 230,- Kč.

Závěr:

V tomto případě, manželka měla o trochu nižší měsíční příjem. Mužův příjem byl 23 488,- Kč měsíčně a ženin 22 500,- Kč.

Ani jednou v průběhu 5-ti let nebyla jejich daňová povinnost nulová.

Za rok 2005 byla daň obou manželů 70 420,- Kč, v letech 2006 – 2007 se snížila na 63 124,- Kč, ve zdaňovacím období 2008 byla ve výši 62 070,- Kč a za rok 2009 se oproti předchozímu roku snížila o 840,- Kč.

6.4.3 Vysoký příjem manžela, příjem manželky v obdobné výši

Manželův roční příjem činí 600 000,- Kč, to je 50 000 měsíčně. Měsíční příjem manželky je 60 000,- Kč, roční 720 000,- Kč.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2005

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	<u>75 000,- Kč (600 000 x 12,5 % /100)</u>
= Dílčí základ daně	525 000,- Kč
- nezdánitelná částka na poplatníka	<u>38 040,- Kč</u>
= Základ daně	486 960,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	486 900,- Kč
Výpočet daně	<u>66 420 + 32 % ze 155 700</u>
Vypočtená daň	116 244,- Kč

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	720 000,- Kč
- Úhrn sraženého pojistného	<u>90 000,- Kč (720 000 x 12,5 % /100)</u>
= Dílčí základ daně	630 000,- Kč
- nezdánitelná částka na poplatníka	<u>38 040,- Kč</u>
= Základ daně	591 960,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	591 900,- Kč
Výpočet daně	<u>66 420 + 32 % z 260 700</u>
Vypočtená daň	149 844,- Kč

Daňová povinnost za oba manžele 266 088,- Kč.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za roky 2006-2007

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
- Úhrn sraženého pojistného	<u>75 000,- Kč (600 000 x 12,5 % /100)</u>
= Dílčí základ daně	525 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	525 000,- Kč
Výpočet daně	<u>61 212 + 32 % ze 193 800</u>
Vypočtená daň	123 228,- Kč
- sleva na poplatníka	<u>7 200,- Kč</u>
Daň po slevách	116 028,- Kč

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	720 000,- Kč
- Úhrn sraženého pojistného	<u>90 000,- Kč (720 000 x 12,5 % /100)</u>
= Základ daně	630 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	630 000,- Kč
Výpočet daně	<u>61 212 + 32 % z 298 800</u>
Vypočtená daň	156 828,- Kč
- sleva na poplatníka	<u>7 200,- Kč</u>
Daň po slevách	149 628,- Kč

Daňová povinnost za oba manžele: 265 656,- Kč.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2008

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	210 000,- Kč (600 000 x 35 % /100)
= Základ daně	810 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	810 000,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	121 500,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840
Daň po slevách	96 660,- Kč

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	720 000,- Kč
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	252 000,- Kč (720 000 x 35 % /100)
= Základ daně	972 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	972 000,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	145 800,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
Daň po slevách	120 960,- Kč

Daňová povinnost za oba manžele: 217 620,- Kč.

Výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2009

Manžel:

Úhrn zdanitelných příjmů	600 000,- Kč (50 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	204 000,- Kč (600 000 x 34 % /100)
= Základ daně	804 000,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	804 000,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	120 600,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840
Daň po slevách	95 760,- Kč

Manželka:

Úhrn zdanitelných příjmů	720 000,- Kč (60 000 x 12)
+ Úhrn pojistného placeného zaměstnavatelem	244 800,- Kč (720 000 x 34 % /100)
= Základ daně	964 800,- Kč
= Zaokrouhlený základ daně	964 800,- Kč
* sazba daně	15 %
Vypočtená daň	144 720,- Kč
- sleva na poplatníka	24 840,- Kč
Daň po slevách	119 880,- Kč

Daňová povinnost z oba manžele 215 640,- Kč.

Závěr:

V posledním příkladu byl ženin měsíční příjem o 10 000,- Kč vyšší než mužův.

Daňová povinnost ve všech letech byla kvůli vysokým příjmům obou manželů velká.

Za rok 2005, kdy bylo ještě počítáno s nezdanitelnou částkou, byla celková výše daně obou manželů 266 088,- Kč.

V letech 2006 – 2007 činila daňová povinnost 265 656,- Kč. Za rok 2008 se snížila daň na 217 620,- Kč a za rok 2009 byla 215 640,- Kč.

6.5 Shrnutí

Tabulka č. 18: Shrnutí výsledků výpočtů

Situace	Pohlaví	Příjem	Daň. Povinnost 2005	Daň. Povinnost 2006/2007	Daň. Povinnost 2008	Daň. Povinnost 2009
1	muž	96 000	3 600	0	0	0
	žena	0				
1	muž	281 856	31 900	28 712	7 395	6 960
	žena	0				
1	muž	600 000	109 300	111 828	71 820	70 920
	žena	0				
2	muž	96 000	7 080	2 880	0	0
	žena	45 000				
2	muž	281 856	36 435	32 862	7 395	6 960
	žena	45 000				
2	muž	600 000	116 439	116 028	71 820	70 920
	žena	45 000				
3	muž	96 000	375	0	0	0
	žena	0				
3	muž	281 856	27 560	24 462	0	0
	žena	0				
3	muž	600 000	102 356	107 628	46 980	46 080
	žena	0				
4	muž	96 000	15 345	7020	0	0
	žena	108 000				
4	muž	281 856	70 420	63 124	62 070	61 230
	žena	270 000				
4	muž	600 000	266 088	265 656	217 620	215 640
	žena	720 000				

Pramen: vlastní zpracování

Ve výše uvedené tabulce můžeme vidět, jak se v průběhu pěti let měnila výše daňové povinnosti ze závislé činnosti u čtyř typů domácností bez dětí, v různých příjmových situacích. Tento vývoj můžeme vidět i níže v grafu č. 4, ve kterém jsou názorně předvedeny všechny výsledky.

Jak si můžeme všimnout, nejvyšší daň je téměř ve všech situacích za rok 2005, jen ve dvou případech je daňová povinnost nejvyšší za roky 2006 - 2007. A ve zdaňovacím

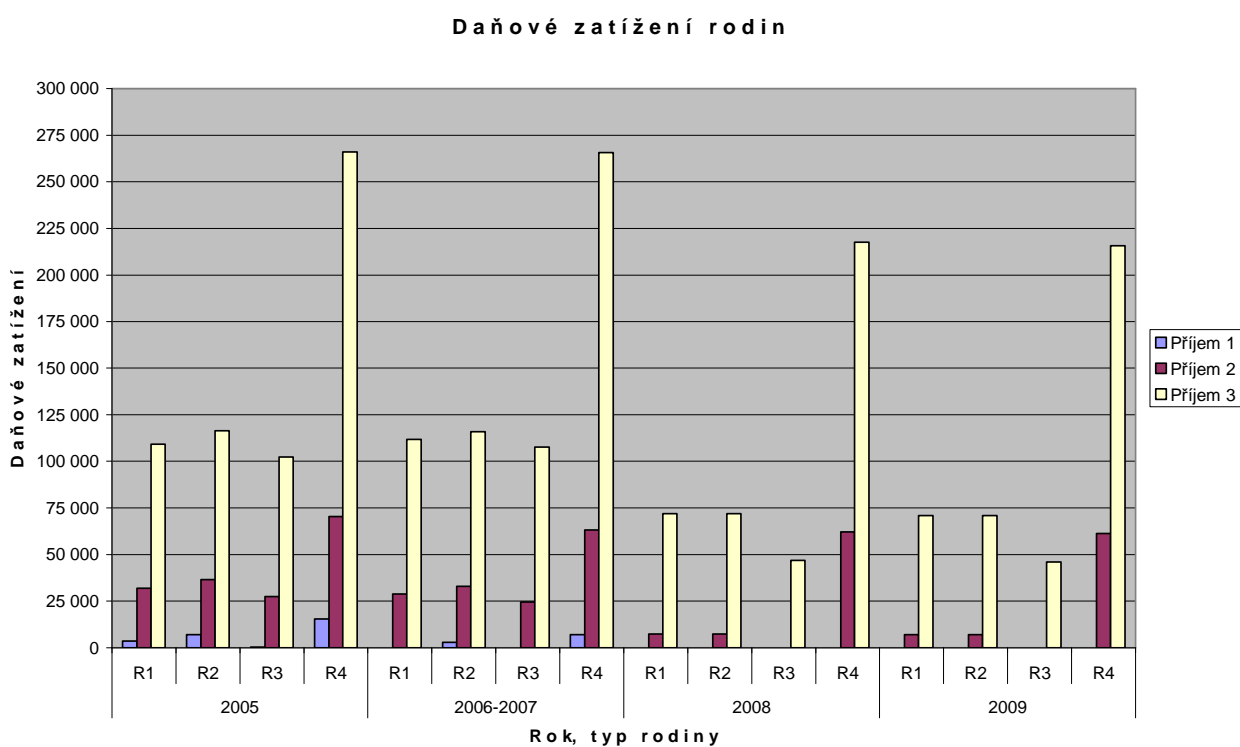
období 2008 dochází ke značnému snížení. Tento pokles je především způsoben zavedením jednotné sazby daně z příjmů fyzických osob ve výši 15 %. Pokles daňové povinnosti v roce 2008 se týká výrazněji vyšších příjmů, neboť při růstu příjmů dochází vlivem jednotné sazby daně k lineárnímu růstu daňové povinnosti, nikoliv k progresivnímu, jako tomu bylo v období 2005-2007. Určitou roli při stanovení výsledné daňové povinnosti mají též nezdanitelné částky a slevy na dani, především jejich výše. Další zásadní změnou bylo rozšíření základu daně a zavedení tzv. „superhrubé“ mzdy – do základu daně se začala zahrnovat nejen celá hrubá mzda, ale také pojistné, které platí z příjmů zaměstnance zaměstnavatel. Již se příjmy nesnižovaly o uhrazené částky pojistného placeného zaměstnancem. Přestože došlo k navýšení hrubé mzdy o pojistné na zdravotní a sociální pojištění, výslednou daňovou povinnost tato změna nezvýšila, a to především díky úpravám slev na dani. Slevy na dani byly, v souvislosti s tímto, od zdaňovacího období 2008 výrazně navýšeny. Například základní sleva na poplatníka byla téměř zečtyřnásobena a sleva na manžela s nízkým příjmem vystoupala na šestinásobek původní částky (oproti předchozímu zdaňovacímu období). Ostatní slevy byly ve většině případů zdvojnásobeny (viz tabulka č. 13 na str. 45).

Ve všech situacích jsou ve výpočtu využívány slevy na dani, kromě roku 2005, kdy místo slev byly aplikovány nezdanitelné částky. V příkladech byla použita sleva na poplatníka a u bezdětné rodiny č. 1 a 3 i sleva na manželku. U rodiny bez dětí, kdy manželka měla za zdaňovací období příjem 45 000,- Kč, byla sleva na manželku uplatněná pouze za roky 2008 a 2009, v předchozích letech nemohla být použita z důvodu nesplnění podmínky ohledně výše příjmu druhého z manželů (byl dán nižší limit vlastních příjmů druhého z manželů). U typu rodiny č. 4 nemohla být použita sleva na manželku ani v jednom roce.

Dále si můžeme všimnout, že vyšší výhody ze slev na dani plynou rodinám s nízkým základem daně. Jsou samozřejmě prospěšné i pro domácnosti s vysokými příjmy, ale daňová úleva už zde není tak výrazná. Neboť vypočtená daň je tak vysoká, že jí slevy sníží jen nepatrně.

U domácností s vysokou daňovou povinností bych doporučila snížení základu daně prostřednictvím nezdanitelných částek uvedených v § 15 zákona o daních z příjmů. Například lze přispívat na penzijní připojištění – poplatník by si mohl snížit základ daně o nezdanitelnou částku, maximálně ve výši 12 000,- Kč. Další možností je životní pojištění, darování na veřejně prospěšné účely, uplatnění úroků z úvěru na bytové potřeby atd. Kombinací nabízených možností lze optimalizovat výši daňové povinnosti poměrně výrazným způsobem.

Graf č. 4: Daňové zatížení rodin

Pramen: vlastní zpracování

7. Závěr

Cílem této práce bylo zjištění vývoje daňové povinnosti ze závislé činnosti vybraného typu domácnosti v průběhu 5-ti let (zdaňovací období 2005 – 2009) s různou příjmovou situací. K účelům mé práce jsem si vybrala bezdětnou rodinu, kterou jsem nadefinovala do 4 typů rodin nacházejících se ve třech příjmových situacích.

Výsledkem bylo zjištění, že v průběhu pěti let se postupně daňová povinnost snižovala (díky změnám ve výpočtu daně).

Současný režim zdanění se používá od roku 1993, kdy vstoupil v platnost zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Téměř každý rok přináší určité dílčí změny, které se týkají výpočtu a určení daňové povinnosti ze závislé činnosti.

Sazby daně se nezměnily od roku 2000 do roku 2005. Malá úprava sazeb byla přijata v roce 2006, týkala se především poplatníků s nízkými příjmy. Jednalo se o snížení spodní hranice progresivní sazby daně z 15 na 12 %. Progresivní daňová sazba se používala do roku 2007 a od roku 2008 se přešlo na jednotnou sazbu daně ve výši 15 %.

V roce 2006 došlo k významné změně, ohledně úpravy základu a výše daně, kterou bylo nahrazení všech standardních odpočtů slevou na dani. Výhodou slev na dani oproti nezdanitelným částkám je jejich vyšší účinnost při stanovení konečné daňové povinnosti. Důležitou roli však hraje i výše částek upravujících základ a částku daně.

Od zdaňovacího období 2008 byla zavedena tzv. „superhrubá“ mzda – příjmy (hrubá mzda) se již nesnižovaly o uhrazené částky pojistného placeného zaměstnancem, místo toho se do nich začalo zahrnovat pojistné placené zaměstnavatelem za zaměstnance. Tímto způsobem se počítá základ daně i v současnosti, tzn. ve zdaňovacím období 2011 a 2012. Podle informací z veřejných médií je pravděpodobné, že v dalších letech bude od uplatňování „superhrubé“ mzdy ustoupeno.

Další změny, ke kterým došlo, byly změny ve výši slev na dani – v roce 2008 oproti roku 2007 výrazně vzrostly, což bylo způsobeno změnou výpočtu daňové povinnosti. K následujícímu odlišení došlo v roce 2011, kdy byla sleva na poplatníka snížena z 24 840,- Kč na 23 640,- Kč z důvodu tzv. „povodňové daně“. V roce 2012 se tato sleva vrátila do původní výše. Poslední změnou v tomto roce (2012) je navýšení daňového zvýhodnění na dítě o 1 800,- Kč.

V pozadí těchto novel většinou stojí dosažení politických cílů (přesvědčování voličů o vhodnosti a výhodnosti nové úpravy).

Obecně lze konstatovat, že změny v oblasti zdanění příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, které nabývaly účinnosti od roku 2005, přinášely poplatníkům určitou daňovou úsporu. Ale nesmíme přehlédnout, že vyplývající daňová úspora je jednou z mnoha faktorů ovlivňující výši disponibilního příjmu poplatníka. Proto je nutné hodnotit zdanění i v jiných souvislostech.

Mezi další aspekty ovlivňující výši disponibilního příjmu jsou změny v novelách ostatních daní, například se jedná o úpravy v zákoně o dani z přidané hodnoty. Snižování daňového zatížení poplatníků přímými daněmi je v současné době trendem nejen v České republice, ale i v evropských zemích. Oproti tomu však můžeme pozorovat navyšování daní nepřímých. Například DPH v České republice prodělává řadu změn směřujících k růstu daňových sazeb, případně sjednocení snížené a základní sazby na poměrně vysoké úrovni, což zvyšuje spotřební výdaje poplatníků a tím zatěžuje výrazněji i jejich disponibilní příjmy.

V souvislosti s disponibilními příjmy poplatníků je zapotřebí zohlednit inflaci, která jednoznačně ovlivňuje reálnou hodnotu poplatníkem dosahovaného příjmu a tedy i reálnou hodnotu daňové úspory.

Na závěr bych chtěla říci, že podle mého názoru se v této oblasti bude v budoucnu odehrávat ještě řada změn a úprav, které ovlivní každého poplatníka. Můžeme jen doufat, že tyto novely povedou k lepšímu.

8. Literární přehled

Literární zdroje:

- 1) Ambrož, J.: *Daňové přiznání fyzických osob*. KORŠACH 2009, 152 s., EAN: 978-80-86296-24-1
- 2) Bělková, J. a kolektiv: *Daňová evidence 2006*. ASPI, a. s. Praha, 512 s., ISBN: 80-7357-156-0
- 3) Dobešová, K., Šmídová, J., Klaus, J.: *Roční zúčtování příjmů za rok 2007*. Příloha měsíčníku Poradce 2008. Nikara, Krutina SR 2008, ISBN:978-80-7365-304-0
- 4) Dobešová, K., Šmídová, J.: *Roční zúčtování příjmů za rok 2008*. Příloha měsíčníku Poradce 2009. Těšínská tiskárna, a. s. Český Těšín 2009, ISBN: 978- 80-7365-314-9
- 5) Illetško, K. a kolektiv: *Daňová přiznání za rok 2008*. Příloha měsíčníku Poradce 2009. Těšínská tiskárna, a. s. Český Těšín 2009, ISBN: 978-80-7365-313-2
- 6) Jaroš, T.: *Zdanění příjmů v roce 2011, komplexní průvodce*. Praha: GRADA, 2011. ISBN: 978-80-247-3822-2.
- 7) Rudinská, E. a kolektiv autorů: *Roční zúčtování příjmů za rok 2006*. Příloha měsíčníku Poradce 2007. Nikara, Krupina SR 2007, ISBN: 978-80-7365-250-0
- 8) Valouch, P.: *Optimální zdanění fyzických osob: neplaťte víc, než musíte*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN: 978-80-247-1805-7.
- 9) Vančurová, A., Láchová, L.: *Daňový systém ČR 2008 aneb učebnice daňového práva*. VOX a. s. Praha 2008, 320 s., ISBN: 978-80-86324-72-2

10) Vyhíbal, V.: *Zdaňování příjmů fyzických osob 2008 – praktický průvodce*.
Praha: GRADA, 2008. ISBN: 978-80-247-2536-9.

11) Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v platném znění

12) Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Internetové zdroje:

1) *Národní zpráva o rodině (zkrácená verze)* [cit. dne 26-12-2011]

Dostupné na WWW: www.mpsv.cz/files/clanky/900/zprava_zkr.pdf

2) *Sociodemografická analýza neúplných rodin s nezletilými dětmi v ČR* [cit. dne 26-12-2011]

Dostupné na WWW: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/4355/analyza.pdf>

3) *Nechci lásku, chci peníze* [cit. dne 15-11-2011]

Dostupné na WWW: <http://jakub.hucin.cz/rodina.html>

4) *Životní úroveň* [cit. dne 15-11-2011]

Dostupné na WWW: moodle.vsb.cz/archiv/file.php/52/_ivotni_uroveo.doc

5) *Pracovní a sociální příjmy, příjmové rozdělení domácností* [cit. dne 26-12-2011]

Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta02192008.doc>

6) *Je to jinak, než myslíte: Boháči a stát v Česku chudnou* [cit. dne 26-12-2011]

Dostupné na WWW: <http://www.penize.cz/mzdy/213705-je-to-jinak-nez-myslite-bohaci-a-stat-v-cesku-chudnou>

7) *Životní minimum* [cit. dne 15-11-2011]

Dostupné na WWW: <http://www.mesec.cz/mzdy-a-duchod/socialni-podpora/socialni-davky/pruvodce/zivotni-minimum/>

8) *Životní a existenční minimum* [cit. dne 15-11-2011]

Dostupné na WWW: <http://www.mpsv.cz/cs/3213>

9) *Přehled o vývoji částek minimální mzdy* [cit. dne 25-11-2011]

Dostupné na WWW: <http://www.mpsv.cz/cs/871>

10) *Průměrná mzda a evidenční počet zaměstnanců – metodika* [cit. dne 13-1-2012]

Dostupné na WWW: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/pmz_m

11) *Daně z příjmů* [cit. dne 22-10-2011]

Dostupné na WWW: <http://www.podnikatel.cz/dane/dan-z-prijmu/>

12) *Předmět daně z příjmů fyzických osob* [cit. dne 22-10-2011]

Dostupné na WWW: <http://podnikatele.karlovyvary-region.eu/podnikani/2-predmet-dane-z-prijmu-fyzickych-osob>

13) *Ztráta z podnikání* [cit. dne 22-10-2011]

Dostupné na WWW: <http://www.jakpodnikat.cz/danova-ztrata-z-podnikani.php>

14) *Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2009* [cit. dne 22-10-2011]

Dostupné na WWW: <http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=113135>

15) *K jednotlivým nezdanitelným částkám* [cit. dne 22-10-2011]

Dostupné na WWW: <http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=61293>

16) Vývoj sazby daně z příjmů fyzických osob [cit. dne 22-10-2011]

Dostupné na WWW: <http://www.danarionline.cz/sazby--vzory--tabulky/uzitecne-tabulky/vyvoj-sazby-dane-z-prijmu-fyzickych-osob/>

17) Příjmy a výdaje obyvatel [cit. dne 15-11-2011]

Dostupné na WWW:

[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/350021CC24/\\$File/gr_09.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/350021CC24/$File/gr_09.pdf)

Seznam schémat, tabulek a grafů:

Schéma č. 1: Přímé daně v České republice (str. 21)

Schéma č. 2: Vyrovnaní daňové povinnosti (str. 47)

Tabulka č. 1: Bezdětné domácnosti podle pracovní aktivity jejich členů a rozdělení domácností a osob podle příjmových skupin (str. 6)

Tabulka č. 2: Roční růst/pokles příjmů domácností (str. 12)

Tabulka č. 3: Roční růst čistých příjmů průměrného občana (str. 12)

Tabulka č. 4: Domácnosti podle decilového rozdělení čistých peněžních příjmů na osobu 2010 – decil 1-5 (str. 12)

Tabulka č. 5: Domácnosti podle decilového rozdělení čistých peněžních příjmů na osobu 2010 – decil 6-10 (str. 13)

Tabulka č. 6: Mezidecilové rozdíly v úrovni příjmů na osobu (Kč) (srovnání let 2006 a 2005) (str. 15)

Tabulka č. 7: Vývoj minimální mzdy (str. 18)

Tabulka č. 8: Vývoj průměrné mzdy (str. 20)

Tabulka č. 9: Dílčí základy daně (str. 26)

Tabulka č. 10: Sazby daně v letech 2008 – 2010 (str. 40)

Tabulka č. 11: Sazby daně v letech 2006 – 2007 (str. 40)

Tabulka č. 12: Sazby daně v roce 2005 (str. 40)

Tabulka č. 13: Vývoj slev na dani (str. 42)

Tabulka č. 14: Sazby daně (str. 49)

Tabulka č. 15: Sazby daně (str. 50)

Tabulka č. 16: Pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem (str. 52)

Tabulka č. 17: Pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem (str. 52)

Tabulka č. 18: Shrnutí výsledků výpočtů (str. 91)

Graf č. 1: Hrubé peněžní příjmy domácností (str. 8)

Graf č. 2: Dávky státní sociální podpory (str. 11)

Graf č. 3: Rozdělení domácností a struktura příjmů na osobu (str. 15)

Graf č. 4: Daňové zatížení rodin (str. 93)

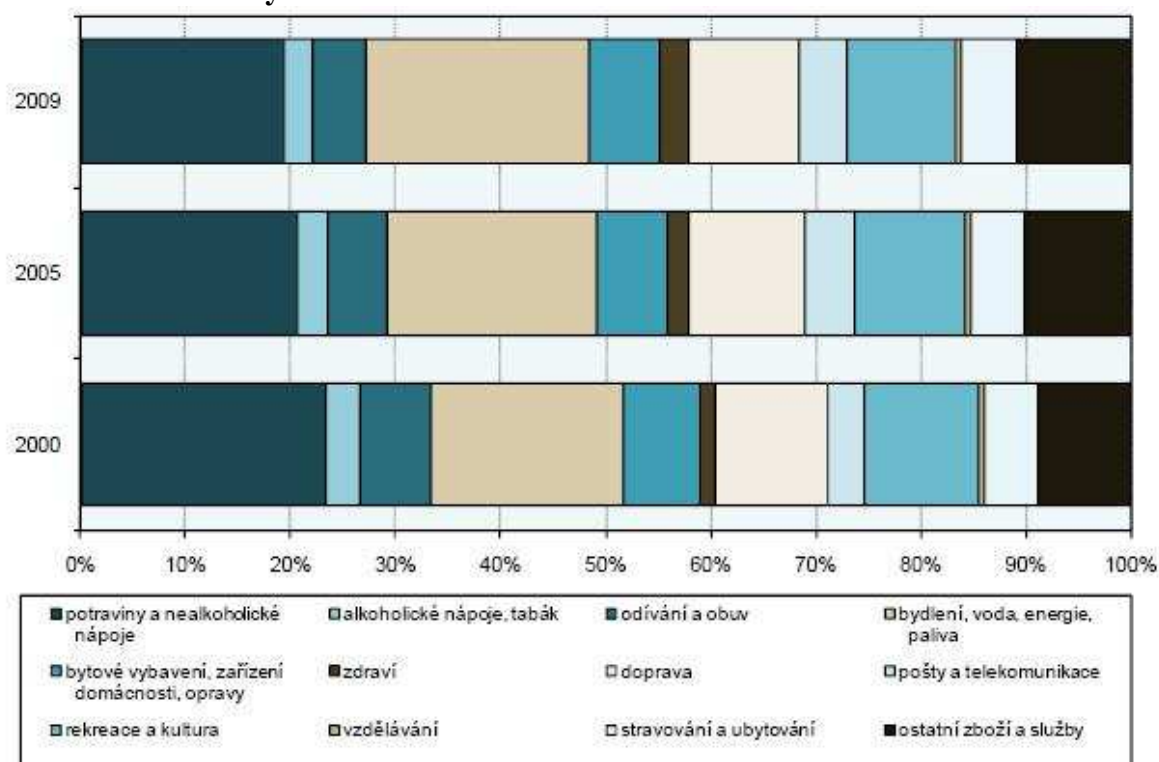
9. Přílohy

Příloha č. 1: Základní druhy příjmů osvobozených od daně z příjmů fyzických osob

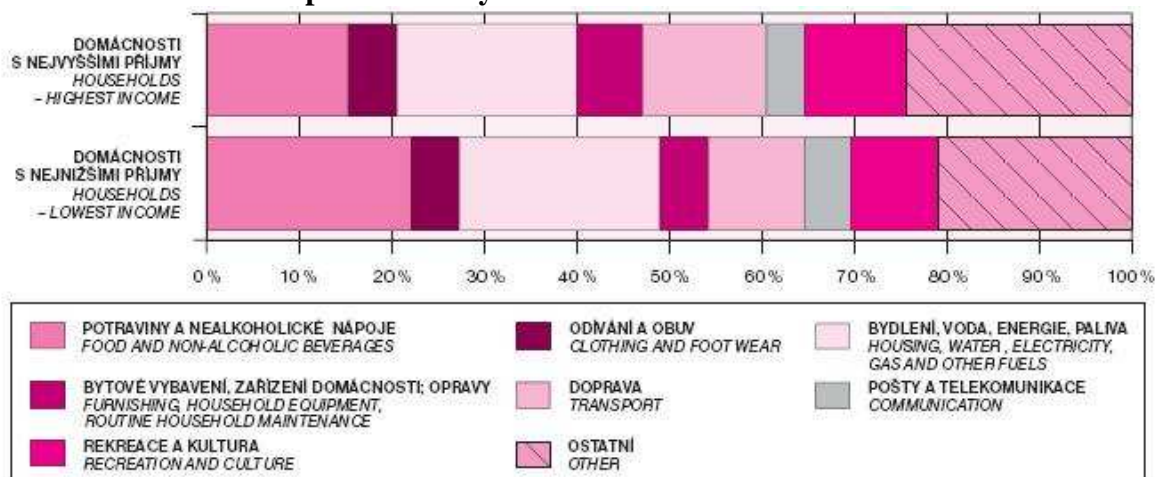
Zdroj: Vančurová, 2010

Příloha č. 2: Peněžní vydání domácností

Zdroj: [http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/780046A84E/\\$File/142011.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/780046A84E/$File/142011.pdf)

Příloha č. 3: Struktura spotřebních vydání domácností v roce 2010

Zdroj: [http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/350021CC24/\\$File/gr_09.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/350021CC24/$File/gr_09.pdf)

Příloha č. 4: Vývoj částek životního minima

Vývoj částek životního minima v letech 1991 - 2006 (v Kč za měsíc)						
Údaje MPSV	Účinnost od:					
	28.11.1991	1.3.1993	1.2.1994	1.1.1995	1.1.1996	1.10.1996
<i>Částka potřebná k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb</i>						
- dítě do 6 let	900	1 020	1 120	1 230	1 320	1 410
- dítě od 6 do 10 let	1 000	1 130	1 240	1 360	1 460	1 560
- dítě od 10 do 15 let	1 200	1 360	1 500	1 620	1 730	1 850
- dítě od 15 do 26 let ⁰⁾	1 300	1 470	1 620	1 780	1 900	2 030
- ostatní občané	1 200	1 360	1 500	1 680	1 800	1 920
<i>Částka potřebná k zajištění nezbytných nákladů na domácnost</i>						
- jednotlivec	500	600	660	760	860	970
- dvoučlenná domácnost	650	780	860	1 000	1 130	1 270
- tři nebo čtyřčlenná dom.	800	960	1 060	1 240	1 400	1 570
- pět a vícečlenná dom.	950	1 140	1 260	1 400	1 580	1 770

⁰⁾ nezapočítané

Zdroj: MPSV ČR

Příloha č. 5: Vývoj částek životního minima pokračování

Údaje MPSV	Účinnost od:					
	1.7.1997	1.4.1998	1.4.2000	1.10.2001	1.1.2005	1.1.2006 ²⁾
Částka potřebná k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb						
- dítě do 6 let	1 480	1 560	1 600	1 690	1 720	1 750
- dítě od 6 do 10 let	1 640	1 730	1 780	1 890	1 920	1 950
- dítě od 10 do 15 let	1 940	2 050	2 110	2 230	2 270	2 310
- dítě od 15 do 26 let ¹⁾	2 130	2 250	2 310	2 450	2 490	2 530
- ostatní občané	2 020	2 130	2 190	2 320	2 360	2 400
Částka potřebná k zajištění nezbytných nákladů na domácnost						
- jednotlivec	1 020	1 300	1 580	1 780	1 940	2 020
- dvoučlenná domácnost	1 330	1 700	2 060	2 320	2 530	2 630
- tři nebo čtyřčlenná dom.	1 650	2 110	2 560	2 880	3 140	3 260
- pěti a vícečlenná dom.	1 860	2 370	2 870	3 230	3 520	3 660

¹⁾ nezapočítané

²⁾ uvedené částky životního minima byly platné do 31. 12. 2006

Zdroj: MPSV ČR

Příloha č. 6: Domácnosti podle výše čistého peněžního příjmu ve vztahu k životnímu minimu

		Násobky životního minima					Multiple of subsistence minimum				
		méně než ŽM less than 1	1,00 - 1,49 ŽM 1,00 - 1,49	1,50 - 1,99 ŽM 1,50 - 1,99	2,00 - 2,39 ŽM 2,00 - 2,39	2,40 - 2,99 ŽM 2,40 - 2,99	3,00 - 3,99 ŽM 3,00 - 3,99	4,00 - 4,99 ŽM 4,00 - 4,99	5,00 - 5,99 ŽM 5,00 - 5,99	6,00 - 6,99 ŽM 6,00 - 6,99	7,00 a více ŽM 7,00 +
Počet domácností	absol.	136 889	155 509	277 312	365 053	832 450	1 036 074	582 665	307 707	174 293	291 734
	v %	3,3	3,7	6,7	8,6	20,1	25,0	14,0	7,4	4,2	7,0
Počet členů domácností	absol.	343 882	359 408	660 438	842 467	2 027 486	2 718 248	1 550 302	783 401	441 462	675 741
	v %	3,3	3,5	6,3	8,1	19,5	26,1	14,9	7,5	4,2	6,5
Průměrný počet na domácnost:											
členů		2,51	2,31	2,38	2,37	2,44	2,62	2,66	2,55	2,53	2,32
pracujících		0,30	0,49	0,68	0,70	0,74	1,15	1,60	1,79	1,83	1,89
nezaopatřených dětí		0,93	0,71	0,72	0,66	0,59	0,56	0,47	0,40	0,44	0,39
nezaměstnaných		0,80	0,43	0,27	0,16	0,11	0,08	0,08	0,02	0,01	0,02
nepracujících důchodců		0,25	0,45	0,58	0,75	0,88	0,72	0,44	0,28	0,16	0,14
ostatních členů		0,23	0,23	0,13	0,10	0,12	0,11	0,07	0,06	0,08	0,08
spotřebních jednotek	OECD	1,94	1,83	1,89	1,88	1,93	2,07	2,11	2,04	2,02	1,87
	EU	1,64	1,56	1,61	1,61	1,65	1,75	1,77	1,73	1,71	1,61
PŘEHLED PŘÍJMŮ za rok 2009 (Kč)											
A. Hrubé peněžní příjmy (1 až 4)		45 793	68 832	85 695	99 287	115 900	148 040	191 209	239 178	281 978	454 023
1. Příjmy ze závislé činnosti		10 127	21 515	40 100	43 850	54 370	85 488	134 280	171 517	208 273	264 514
z toho z hlavního zaměstnání		9 090	21 119	39 464	43 103	53 758	84 313	132 548	168 997	204 062	258 644
2. Příjmy z podnikání		4 257	8 357	7 215	8 628	8 720	12 891	20 580	36 817	46 693	136 691
z toho z hlavní činnosti v podnikání		4 091	8 222	7 063	8 365	8 330	12 329	19 389	34 441	44 325	127 607
3. Sociální příjmy		27 315	33 656	35 581	44 918	50 707	44 734	32 883	25 812	20 634	23 480
z toho: důchody		10 100	23 035	27 008	37 194	44 084	37 595	25 406	19 545	14 734	17 042
dávky státní sociální podpory		10 130	6 431	4 966	4 916	3 616	3 219	2 468	1 381	2 072	2 691
4. Ostatní příjmy		4 094	5 303	2 798	1 891	2 105	2 926	3 466	5 032	6 378	30 357
B. Zdravotní a sociální pojištění		1 083	2 331	4 370	4 789	5 952	9 354	14 722	18 769	22 758	27 323
C. Daň z příjmů fyzických osob		486	781	1 573	1 965	3 305	7 426	15 298	24 036	32 804	64 001
D. Bonus u daňového zvýhodnění na děti		453	1 033	1 000	607	381	169	28	22	6	30
E. Čistá peněžní příjmy (A-B-C+D)		44 678	66 753	80 753	93 140	107 024	129 426	161 227	196 395	226 421	362 728
z toho z hlavního zaměstnání		8 088	18 863	34 624	37 380	45 627	69 147	105 561	131 810	156 498	194 176
F. Naturalní příjmy		1 085	1 255	2 124	2 126	2 556	3 236	4 174	5 247	5 206	5 889
G. Celkové čisté příjmy (E+F)		45 762	68 008	82 876	95 266	109 581	132 662	165 401	201 642	231 627	368 617
STRUKTURA PŘÍJMŮ v %											
Hrubé příjmy		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Zdravotní a sociální pojištění		2,4	3,4	5,1	4,8	5,1	6,4	7,7	7,8	8,1	6,0
Daň z příjmů fyzických osob		1,1	1,1	1,8	2,0	2,9	5,1	8,0	10,0	11,6	14,1
Bonus u daňového zvýhodnění na děti		-1,0	-1,5	-1,2	-0,6	-0,3	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Čistá příjmy		97,6	97,0	94,2	93,8	92,3	88,6	84,3	82,1	80,3	79,9
Z. hrubých peněžních příjmů v %:											
příjmy ze závislé činnosti		22,1	31,3	46,8	44,2	46,9	58,5	70,2	71,7	73,9	58,3
příjmy z podnikání		9,3	12,1	8,4	8,7	7,5	8,6	10,8	15,4	16,6	29,9
sociální příjmy		59,6	48,9	41,5	45,2	43,8	30,6	17,2	10,8	7,3	5,2
ostatní příjmy		8,9	7,7	3,3	1,9	1,8	2,0	1,8	2,1	2,3	6,7
Domácnosti s čistými příjmy	absol.	136 889	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pod životním minimem	v %	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Pramen: Český statistický úřad